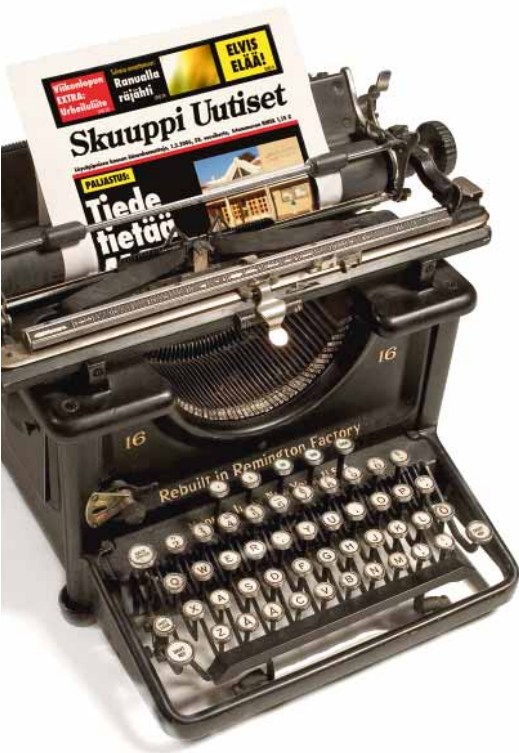

Kide

Lapin
yliopiston
yhteisölehti
1 • 2006

PUNTARISSA

- 8** Soile Veijola, Tutkimus ja yliopiston maine
12 Anu Valtonen, Tutkimusta jalkauttamassa
16 Jaakko Lehtonen, Maine muutoksen pyörteissä

- 18** Jussi Välimaa, Maailmanluokan suomalainen yliopisto?
20 Marja Seliger, Maine, mielikuva ja ilme kulkevat rinnakkain
22 Sari Väyrynen, Katse sisäänpäin!
24 Satu Peteri, "Kiva kun otitte yhteyttä!"
25 Antti Koski, Tieteellisyys kilpailuvaltiksi yliopiston kolmannessa tehtävässä
26 Eveliina Olsson, Traditiolla on vahva asema kiinalaisessa taideopetuksessa. Chongqiao Xie tekee vertailevaa tutkimusta Rovaniemellä.
33 Krista Murto, Siirrettäväksi tarkoitettu. Kunnia-tohtori Liisa Rautiaisen työt esillä Saksassa

- 4** Pohjoisen puolesta
7 Pääkirjoitus, Mauri Ylä-Kotola
15 Kolumni, Leo Pekkala
28 Alumnin uraikkuna, Harri Veistinen
29 Väitökset
29 Lisurit
32 Opin polulla, Kimmo Kähkönen
34 Lyhyesti
42 Hiutaleita, Toivo Salonen

Helmikuu/2006

Yliopistojen maine rakentuu yliopiston ulkopuolella, mutta yhtä lailla mainetta rakentavat yliopistot itse: niiden opettajat, tutkijat, opiskelijat ja yliopiston kouluttamat ihmiset työelämässä. Tässä Kide-lehdessä yliopistojen maine on puntarissa. Lehdessä kysytään, onko maine yliopistojen itsensä ohjattavissa.

Kannen kuva: Arto Liiti

Virkaan- astujaiset 28.2.

Lue lisää s. 30–31

Vieraileva tutkija Chongqiao Xie työstää Rovaniemellä väitöskirjaansa, jossa verrataan suomalaista ja kiinalaista taiteen ja muotoilun opetusta toisiinsa. Xie pohtii myös perinteisen kiinalaisen kansantaiteen hyödyntämistä nykypäivänä. Traditio on läsnä myös tutkijan omassa tekemisessä: hän harjoittaa ja opettaa kiinalaista kansantaidetta, paperileikkausta.

Chongqiao Xien haastattelu,
s. 26–27

“

Eräs julkisuudessa sitkeästi elänyt käsitys on suomalaisten yliopistojen keho taso verrattuna 'maailmanluokan' yliopistoihin. Käsitettä käytetään sen tarkemmin määrittelemättä, mitä sillä tarkoitetaan. Yritän purkaa asiaa hieman tarkemmin. Otan vertailukohdaksi amerikkalaiset yliopistot, koska Suomessa on tapana viitata niiden erinomaisuuteen.

Jussi Välimaa

TOIMITUS

Päätoimittaja

Olli Tiuraniemi
puh. (016) 341 2230, gsm. 0400 695 418
fax. (016) 341 2207,
e-mail: Olli.Tiuraniemi@ulapland.fi

Tiedottaja

Sari Väyrynen
puh. (016) 341 2217, gsm. 040 571 1960
fax. (016) 341 2207,
e-mail: Sari.Vayrynen@ulapland.fi

Ulkoasu ja taitto

Niina Huuskonen
puh (016) 341 3247, gsm 040 740 2237
fax. (016) 341 2207,
e-mail: Niina.Huuskonen@ulapland.fi

Valokuvat

Arto Liiti

Avustajat

Eveliina Olsson
Eleni Mizaras

JULKAISIJA

Lapin yliopisto/Viestintä
PL 122, 96101 ROVANIEMI
tiedotus@ulapland.fi

ILMOITUKSET

Ilmoitusvaraukset, tilaukset ja osoitteenmuutokset

Leila Tauriainen,
puh. (016) 341 2250,
fax. (016) 341 2207,
e-mail: tiedotus@ulapland.fi

Ilmoituskoot

Takakansi
170 x 200 mm
Sisäsivut
Kokosivu 170 x 220 mm
Puolisivua, vaaka 170 x 110 mm
Puolisivua, pysty 85 x 220 mm

Seuraava Lapin yliopiston Kide ilmestyy huhtikuussa 2006.

Painos: 3700 kpl
Painopaikka: Oy Sevenprint Ltd,
Rovaniemi 2006

ISSN 0787-0965

<http://www.ulapland.fi/kide>

Lapin sydän sykkimään

Joulukuussa julkaistussa, Rovaniemen seudun asukkaille tehdyssä mielikuvatutkimuksessa käy ilmi, että rovaniemeläiset kokevat kotiseutunsa nuorekkaana ja dynaamisena opiskelukaupunkina. Kaupunkilaisten mielikuvissa myös joulu, luonto ja matkailu liittyvät seutuun vahvasti. Selvityksen teki Lapin yliopiston opiskelija *Taina Tast pro gradu* -työnään Elinkeinokehittäjä eeron toimeksiannosta.

Tuloksia verrattiin Suomen Gallupin kartoitamiin suomalaisten käsityksiin Rovaniemen imagosta ja todettiin, että myös ulkopaikkakuntalaiset näkevät kaupungissa Joulupukin, luonnon ja matkailun, mutta lisäksi muuttotappiokunnan sekä vahvojen perinteiden ja jätkäkulttuurin tyyssijan.

Seudun osaamiseen – tieteseen, taiteeseen ja teknologiaan – onkin nyt kiinnitettävä entistä enemmän huomiota ja matkailukaupunkia on laajennettava osaamisen ja tuotekehityksen keskuksiksi. Kaupungin markkinoinnissa aiotaan jatkossa nostaa entistä enemmän esille seudun osaamista ja seutua hyvänä bisnesympäristönä. Kaupunkilaiset kuulevat kyllä Lapin sykkivän sydämen lyönnit, nyt ne on saatava kuulumaan myös kauemmaksi.

”

Metsäntutkimuslaitos huomioi Lapin erityistarpeet

Metsäntutkimuslaitos (Metla) on Euroopan suurin metsäntutkimusta tekevä organisaatio. Sen tavoitteena on tuottaa tieteellisesti korkeatasoista tutkimusta, joka palvelee metsien kestävästä käytöstä ja edistää elinkeinotoimintaa.

Lapin erityistarpeet on huomioitu mm. siten, että Metlan Rovaniemen yksikköön on perustettu Metlan, Lapin yliopiston ja Metsähallituksen yhteinen luontomatkailun professorin virka. Luontomatkailussa tutkitaan matkailun alueellisia ja paikallisia vaikutuksia, luonnonsuojelualueiden matkailukäytön kehittämistä sekä matkailun ja metsätalouden yhteensovittamista.

Liisa Tyrväinen
Luontomatkailun professori

Pohjoisen puolesta -palstalla esitellään ajankohtaisia pohjoisia asioita, ilmiöitä ja ihmisiä. Ehdotuksia aiheista: olli.tiuraniemi@ulapland.fi

Lappilainen ilme muotoilulle

Teollinen muotoilija *Heikki Kärnä* yhdistää muotoilua ja taidetta, vaikka toteaaakin ehkä olevansa epämuodikas niin tehdessään.

– Työelämässä on kysyntää muotoilijoille, jotka pystyvät tehokkaaseen tuotekehitykseen suurissa yrityksissä. Pienemmät yritykset jäävät huomiotta, vaikka ne pystyvät tarjoamaan erilaisia ja innovatiivisia tuotteita. Muotoiltaviin esineisiin olisi syytä kiinnittää huomiota myös filosofisella ja arvojen tasolla, Kärnä pohtii.

Kuvataidetta kymmenen vuotta harrastaneena Kärnä on huomannut, että taide auttaa näkemään muotoilua eri näkökulmista.

– Muotoilu on osa kulttuuriteollisuutta, eikä vain tehokasta bisnestä. Omissa töissäni tarkastelen ideoita eri näkökulmista ja pyrin yhdistämään niissä tuotteen välittämän viestin ja tekniikan. Tällainen ajattelutapahan on tyypillistä juuri taiteelle.

Kärnä valmistui viime keväänä taiteen maisteriksi Lapin yliopistosta. Tammikuussa hänellä oli taidenäyttely Galleria Kajossa Rovaniemellä. Muotoilu ja taide linkittyvät Kärnänsä työurallaan: viimeksi hän on työskennellyt maailman pohjoisimmalla keramiikkatehtaalla Pentik Oy:llä Posiolla. Kärnänsä käsissä on syntynyt mm. merihenkinen vati sekä sisustusreliefi piensarjatuotantoon.

Kärnänsä mukaan maailmalla on kysyntää muotoilupalveluille, jotka korostavat entistä rohkeammin paikallista ilmettä.

– Lapissa on muutenkin oma kulttuurinsa, miksi ei siis omaa muotoiluilmettäkin?

Sari Väyrynen

www.heikkikarna.com

Yhteistyötä yli pohjoisten rajojen

Suomen ja Venäjän pohjoisten yliopistojen yhteistyö tiivistyy. Lapin, Oulun ja kahdeksan luoteisvenäläisen yliopiston rehtorit sopivat tammikuussa yhteisten koulutusohjelmien suunnittelusta Pohjoinen Cross Border University -hankkeen avulla.

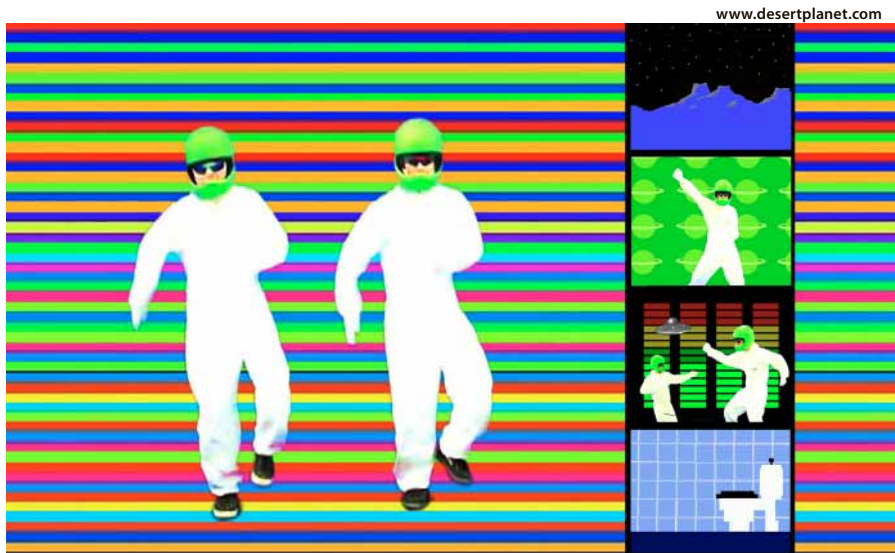
– Koulutusohjelmat valitaan siten, että niistä on mahdollisimman suuri hyöty molemmille maille. Ne rakentunevat modernin teknologian sekä hyvinvointi- ja ympäristökysymysten ympärille, Lapin yliopiston rehtori *Esko Rieppula* arvioi.

Yhteisiä opintojaksoja yliopistot pyrkivät tarjoamaan vuonna 2007 ja kokonaisia tutkinto-ohjelmia vuonna 2009. Hankkeen kautta pyritään myös lisäämään opettaja- ja opiskelijavaihtoa Suomen ja Venäjän välillä.

Rovaniemen taidemuseo sai ystäviä

Marraskuussa 2005 perustettiin Rovaniemen taidemuseon ystävä. Yhdistyksen tarkoituksena on tukea ja edistää Rovaniemen taidemuseon toimintaa ja tutkimusta. Yhdistyksen hallituksen puheenjohtaja Tuija Hautala-Hirvioja kertoo, että yhdistys pyrkii myös syventämään jäsentensä kuvataiteen tuntemusta mm. järjestämällä esitelmää, näyttelyesittelyitä ja taidematkoja.

Ystävä saa mm. nimensä taidemuseon kutsuvieraslistaan ja vapaan pääsyn taidemuseoon. Ystäväksi voi ilmoittautua täyttämällä yhteystietolomakkeen, joita saa mm. taidemuseolta, tai ilmoittautumalla sihteerille: sisko.ylimartimo@ulapland.fi

www.desertplanet.com

Lapin taidepalkinto Desert Planetille

Elektronista musiikkia tekevä Desert Planet -yhtye sai vuoden 2005 Lapin läänin taidetoimikunnan taidepalkinnon, 7 500 euroa.

Palkinto myönnettiin yhtyeen musiikillisesta omaperäisyydestä, luovasta Internetin käytöstä ja omatoimisesta kulttuuriviennistä. Bändi on tullut tunnetuksi Internetin kautta ja sen kulttimaineeseen nousseita musiikkivideoita on katsottu netissä kymmeniätuhansia kertoja.

Musiikki kumpuaa 1980-luvun populaarikulttuurista ja videopelien äänimaailmasta. Bändin perustajan *Jukka Tarkiaisen* ajatuksena oli tehdä musiikkia vain nettijakeluun. Lapin yliopistossa multimediaa opettavan *Jari Mikkolan* liittyessä bändiin syntyi ajatus keikkailusta liveä. Yhtyeen kolmas jäsen *Antti Hovila* vastaa keikoilla näytettyjen video- ja kolikkopelien videoiden miksaamisesta. Vanhojen tietokonepelien avaruusestetiikkaan viittaavat myös kiehtovat esiintymisasut: valkoiset suojahaalarit ja vihreät kypärät.

Neljä albumia levyttäneellä Desert Planetilla on sopimus saksalaisen levy-yhtiön kanssa ja se on uransa aikana keikkaillut enemmän ulkomailla kuin kotimaassa. Yhtyeen musiikki soi mm. kanadalaisen tv-kanavan ruoka-ohjelmassa ja Rovaniemen kaupunginteatterin syksyllä 2005 ensi-iltansa saaneessa Shakespearen Kesäyön unelmassa.

Eleni Mizaras

Lapin yliopiston **maine**

Viime syksynä odottelin koneen lähtöä Frankfurtin kentällä. Vieressäni istui nuoria opiskelijoita, joista yksi oli ulkосуomalainen. En voinut olla kuulematta heidän keskusteluaan. Ylioppilastutkinnon Kanadassa suorittanut opiskelija oli muuttamassa Suomeen ja kysyi ystäviltyään, mihin yliopistoon kannattaisi mennä opiskelemaan. Yksi ystäväistä vastasi: ”Lapin yliopistoon kannattaa hakea. Jokainen uusi opiskelija saa siellä käyttöönsä kannattavan tietokoneen.”

Yliopistojen mainetta arvioidaan usein erilaisten media-seurantojen kautta: miten yliopisto näkyy tiedotusvälineissä omassa kaupungissaan, alueellaan ja kansainvälisesti. Yliopiston maine on usein myös sidoksissa sen opettajien maineeseen. Esimerkiksi Yhdysvalloissa kilpailu tähtiprofessoreista eri yliopistojen välillä on kovaa. Tieteellinen maine on toisaalta täysin eri asia kuin medianäkyvyys. Nobelisteja arvostetaan enemmän kuin taitavia tiedon kansantajuistajia tai suosittuja esiintyjä. Yliopistojen maine rakentuu myös historian kautta. Vanhat saavutukset kannattavat klassisia yliopistoja, vaikka niiden kulta-aika olisi ollut ohii jo vuosikymmeniä sitten.

Yliopiston pitkällä aikavälillä rakentuva maine heijastuu sen imagoon. Ulkoista imagoa, tuotemerkkiä ja brändiä rakennetaan esimerkiksi kuvien ja tarinoiden avulla. Yliopisto rakentaa imagoaan tiedotuspolitiikallaan, graafisella ohjeistuksellaan, mutta myös jokaisen opettajansa ja opiskelijansa media- ja muiden esiintymisten kautta. Yliopiston brändi muodostuu todellisuuden, ennakkoluulojen, tietojen ja tunteiden kokonaisuudesta. Jos yliopisto pyrkii tietoisesti rakentamaan brändiään, menestyksen kriteeri on uskottavuus. Ei riitä, että yliopistoväki itse uskoo akatemiallaan olevan tietyt ominaisuudet, ulkoisen arvioinnin pitäisi tukea rakennettua kuvaa. Joskus ulkoinen imago, se mitä muut ajattelevat meistä, voi poiketa vahvasti organisaation omasta identiteetistä, siitä, mitä itse ajattelemme itsestämme.

Lapin yliopisto on Urho Kekkosen Suomen lapsi, jonka ulkoiseen imagoon liittyy aluepoliittinen vivahde. Onko Lapissakin yliopisto, joku voi hymähdellen kysyä. Yliopiston tiedekunnista kansallisesti tunnetuin on edelleen oikeustieteiden tiedekunta. Taiteiden tiedekunnan imago on epäselvempi. Koska taide-, media- ja muotoilualan koulutusta järjestetään ammattikorkeakouluissa ja toisen asteen oppilaitoksissa ympäri Suomea eikä taiteen maisterin tutkinto ole alalla menestymisen edellytys, ei taiteiden tiedekunnalle ole kansallisesti vielä muodostunut sitä asemaa,

mikä sille Taideteollisen korkeakoulun rinnalla kuuluisi. Yhteiskuntatieteellistä ja kasvatustieteellistä koulutusta on puolestaan niin monessa yliopistossa, että tiedekunnat voivat erottua vain omaleimaisten profiilensa kautta. Kasvatustieteen profiloituminen naistutkimuksen kautta on ollut tässä suhteessa arvokasta Lapin yliopiston maineen kannalta. Vastaavasti sosiaalityön status lienee kansallisesti kiistanon.

Nähdäkseni Lapin yliopiston profiloitumisen kulmakiven eurooppalaisella yliopistokentällä tulee olla arktinen alue, sen tutkimus, kasvatusta ja taide. Avainasemassa on Arktinen keskus kansallisesti ja kansainvälisesti tunnettu tutkimusyksikkönä ja tiedekeskuksena. Kauppatieteiden ja matkailun tiedekunnalla on hyvät mahdollisuudet muodostua oman alansa keskeiseksi korkeakouluyksiköksi. Kehitystä edesauttaa, mikäli tiedekunta pystyy tulevaisuudessa rakentamaan luontevat suhteet empiiriseen tutkimus- ja toimintakenttäänsä, Lapin matkailuelinkeinoon. Lapin yliopisto on myös Suomen yliopistoista ainut, joka on yhtäaikaista tiede- ja taideyliopisto, mikä mahdollistaa esimerkiksi taiteellisen toiminnan ja yhteiskuntatieteellisen tutkimuksen vuorovaikutuksen ja sitä kautta uudet innovaatiot.

Lapin yliopiston identiteetti rakentuu minusta ennakkoluulottomuuden, uusien avauksien ja nopean kehityksen toimintakulttuurille. Yliopistosta valmistuneiden opiskelijoiden kautta vahva sisäinen imago ja identiteetti muuttuvat yhtä vahvaksi ulkoiseksi maineeksi tulevina vuosikymmeninä.

Pääkirjoitus
Mauri Ylä-Kotola,
Kuvataideakatemian
rehtori,
Lapin yliopiston
mediatieteen
professori (vv.)

Finlonlopun
EXTRA:
Urheiluliite
SIVU 30

Tuhoisa onnettomuus:
Ranualla
räjähti
SIVU 24

ELVIS
ELÄÄ!
SIVU

Skuuuppi Uutiset

Löysäpipoisen kansan äänenkannattaja, 1.2.2006, 58. vuosikerta, Irtonumeron HINTA 1,15 €

PALJASTUS:

Tiede tietää KAIKEN

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Pellentesque tellus. Donec eu odio ac lacus adipiscing dictum. Morbi vel urna. In id purus eu urna tempor ultricies. Vestibulum ornare venenatis est. Nullam odio arcu, pharetra in, bibendum scelerisque a, mi. Nullam ullamcorper tempus au iue. Aenean velit justo, amet, nisl. Ut tincidunt wisi eu turpis. Fusce facilisis dictum libero.

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Pellentesque tellus. Donec eu odio ac lacus adipiscing dictum. Morbi vel urna. In id purus eu urna tempor ultricies. Vestibulum ornare venenatis est. Nullam odio arcu, pharetra in, bibendum in, scelerisque a, mi. Nullam ullamcorper tempus au iue. Aenean velit justo, aliquet quis, vulputate at, pellentesque sit amet, nisl. Ut tincidunt wisi eu turpis. Fusce facilisis dictum libero. Etiam feugiat. Aliquam laoreet gravida dolor. Sed pede.

Vestibulum ornare venenatis est. Nullam odio arcu, pharetra in, bibendum in, scelerisque a, mi. Nullam ullamcorper tempus au iue. Aenean velit justo, aliquet quis, vulputate at, pellentesque sit amet, nisl. Ut tincidunt wisi eu turpis. Fusce facilisis dictum libero. Etiam feugiat. Aliquam laoreet gravida dolor.

SIVU 4

KANDAALI:
malaismies
ni Vira

Kielikone sekosi: kiel...

Soile Veijola

MAINE

Tutkimus ja yliopiston

Pohdin seuraavassa yliopiston maineen rakentumista tutkimuksen näkökulmasta. Keskiössä on siis suuren yleisön katseilta suojassa – neidonkammareissa – yksin tai kollegojen kanssa tehtävä, virkanimikkeiden perusteella tieteelliseksi määriteltävä tutkimustyö.

Sytykkeeksi keskustelulle olen noukkinut kolme päivälehtijuttua. Niiden avulla avaan puhetapaa, jossa yliopistolle rakennetaan mainetta julkisuudessa. Menetelmäni on *tekstien kriittinen läbiluku*. Sillä möyhennetään nimenomaan julkisia tekstejä, ei tekstien kirjoittajia tai heidän tarkoituksiperiään.

Maakunnallinen maine vai akateeminen uskottavuus?

Helsingin Sanomat kertoi marraskuussa yliopistojen yhdessä hallinnoimista 'yliopistokeskuksista', jotka toteuttavat yliopistojen kolmatta tehtävää eli yliopistojen ja ympäröivän yhteiskunnan välistä vuorovaikutusta. (HS 27.11.2005. *Seinäjoen yliopistokeskus toimii oman maakuntansa ehdoilla*. Toimittajana *Timo Siukonen*) Keskukset täydentävät yliopistoverkostoa, toimivat yhteistyössä paikallisten ammattikorkeakoulujen sekä alueellisen yritysmaailman kanssa. Yliopistot ovat niiden 'kumppaneita'.

Miten yliopistokeskuksissa tutkitaan? "Koulutus- ja tutkimusalat valitaan alueellisten tarpeiden mukaan. Tutkimus on pääsääntöisesti käytännönläheistä ja soveltavaa." "Maakunnan vahvat elinkeinot – maatalous, elintarvikeala, pk-yrittäjyys, metalli- ja puuteollisuus – ovat mukana päättämässä, mitä tutkitaan ja mihin panostetaan."

Toisessa lehtijutussa Rovaniemen ammattikorkeakoulun opetustoiminnan kehitysohjaaja *Outi Hyry-Honka* puolestaan linjasi: "Soveltava tutkimus, aluekehitys ja laajasti nähtynä työelämän kehittäminen kuuluvat ammattikorkeakoululle. – Yliopiston tehtävä on tuottaa ehkä enemmän tietämistä ja tietoa, meillä puolestaan osaamista." (*Lapin Kansa* 22.11.2004)

Jos lukijalla on yliopiston tutkimustehtävästä vielä niinkin perinteisiä käsityksiä kuin että se perustuu tutkijoiden vapautteen valita tutkimusaiheensa, tutkimuksen riippumattomuuteen poliittisista ja kaupallisista intresseistä, tiedeyhteisön suorittamaan tutkimuksen laadun arviointiin, kaikkien yhteiskunnallisten toimijoiden mahdollisuuteen soveltaa tieteellisen tutkimuksen tuloksia tarpeidensa mukaan sekä erittäin velvoittaviin teknisiin ja eettisiin pelisääntöihin tutkimusten toteuttamisessa ja julkaisemisessa, hän varmaan parhaillaan ihmettelee kanssani, mitä tekemistä näillä lausumilla on yliopiston kanssa.

Miten maakuntien vahvimmat elinkeinot voivat päättää, mitä tutkitaan? Miten ammattikorkeakoulut tietävät, mitä opiskelijoiden kannattaa 'osata' työelämän kehittämiseksi, elleivät nämä tutkimus- ja koulutus päätökset perustu kotiinpäin tai hatusta vetämättömään tieteelliseen tutkimukseen? Missä vaiheessa tieteellisen työn itseohjauksen rinnalle on noussut apuohjastajien ammattikunta?

Missä vaiheessa tieteellisen työn itseohjauksen rinnalle on noussut apuohjastajien ammattikunta?

Asiakkaiden toiveet

Kolmas esimerkkini mediavetoisen maineenrakennuksen alalta käsittelee matkailua, joka on tutkimuksen ja opetuksen kohde Lapin yliopistossa. Se on myös

Maine puntarissa

Entä miten määritellään 'riittävä tieto'? Ainakin ilmaus tuntuu viittaavan määrälliseen muuttajaan: tutkimustieto on koostumukseltaan yhtenäistä ainesta, jota kuka tahansa paikalle sattunut talkoohenkinen toimija voi kantaa litramitalla sinne, missä kytee ongelmia.

yliopiston lähimmän toimintaympäristön eli Lapin kanalta keskeinen elinkeino. Onko matkailuelinkeinolla siis sanansija tutkimuksen ohjaamisessa?

Lapin Kansa julkaisi viime vuoden joulukuussa Rovaniemi-erikoisliitteessään aukeaman haastattelun otsikolla *Miten käy joululle, Rovaniemen matkailun kärkituotteelle? Seitsemän kysymystä Aila Kumentolalle.* (30.12.2005, toimittajana *Outi Keränen*). Lehti kysyy, mitä uutta matkailijoille voisi tarjota vaikkapa kelkkailun lisäksi. Lapin yliopistossa työskentelevä koulutuspäällikkö Kumentola vastaa: ”Hakevatko kaikki matkailijat kelkkailua? Onko heidän joukossaan tehty perusteellista tutkimusta, jotta saataisiin todella selville eri matkailijoiden odotukset ja tarpeet nyt ja myös tulevaisuudessa?”

Meiltä puuttuu ”keskitetty tutkimukseen perustuva kokonaistieto”, jatkaa haasteltava ja moittii suunnittelua mutu-tiedon pohjalta. Hän kääntää huomionsa nyt matkailijoista yliopistoon. ”Meillä on Rovaniemellä yliopisto. – On korkea aika, että yliopisto, elinkeinoelämä ja Rovaniemen kaupunki tekevät yhteistyötä niin, että saadaan riittävästi tietoa kehittämistyöhön.”

Kriittinen lukija jää pohtimaan, mitä tarkoittaa lausuma: ”Meillä on Rovaniemellä yliopisto.” Jos ’me’ tarkoittaa alueen ihmisiä ja erityisesti yrittäjiä, tarkoittaako lausunto, että yliopiston tärkein ominaisuus on sen maantieteellinen sijainti? Onko yliopisto toisin sanoen pikemminkin rakennus, jossa tutkitaan lähiseudun ongelmia kuin tiedeyhteisö, jolla ei ole ajallisia eikä maantieteellisiä rajoja?

Toiseksi: eivätkö yliopisto, Rovaniemen kaupunki ja alueen elinkeinoelämä tosiaan ole koskaan tehneet yhteistyötä kehitystyön pohjaksi? Entä miten määritellään ’riittävä tieto’? Ainakin ilmaus tuntuu viittaavan määrälliseen muuttajaan: tutkimustieto on koostumukseltaan yhtenäistä ainesta, jota kuka tahansa paikalle sattunut talkoohenkinen toimija voi kantaa litramitalla sinne, missä kytee ongelmia.

Haastattelu jatkuu: ”Mitä matkailijoille pitäisi tarjota? Se on avainkysymys, mutta missä ovat vastaukset. Tarvitaan analyysi erilaisista asiakasryhmistä ja tehdään tuotteet niiden mukaan. Perusteellinen tutkimus koko joulumatkailuilmioista antaisi tähän kysymykseen todenmukaisemmat vastaukset.”

Haastateltava antaa matkailun tutkimukselle sekä avainkysymyksen että vastauksesta seuraavat toimenpiteet. Perinteistihän juuri autonomisuus kysymysten laadinnassa ja vastausten arvioinnissa tekee tiedeyhteisöstä korkeimman laadun arvioijan, itsessään laadun kriteerin, jota ei voi arvioida muiden instituutioiden laatukriteerien avulla (*Janne Kurtakko* Lapin yliopiston kauppatieteiden ja matkailun tiedekunnan Tiedekuntajuhlan Laatupaneelissa 2.12.2005). Tällä ei tietenkään tarkoiteta, etteivätkö yliopistot tuon toiminnan tyysijoina tarvitse kriittistäkin tarkastelua aika ajoin. Myös niissä voivat niin hallinto, opetus kuin tutkimuskin mennä huonolla johdolla ja joukkueella pieleen.

Tutkijan huoli

Haastattelussa kannetaan huolta Lapin matkailusta. Siitä pitääkin huolehtia, sillä matkailu on elintärkeä asia sekä lappilaisille että Lapin luonnolle. Mutta tieteellisen huolenpidon ei tule sekoittaa päivittelemiseen, moralisointiin, mielipidemittauksiin eikä ajassa edestakaisin liikkuviin arvokannanottoihin (tänä jouluna markkinoinimme Lapissa hiljaisuutta, ensi jouluna yhteisöllisyyttä, ja niin edelleen).

Otetaanpa uudestaan pöydälle lausuma ”keskitetyn tutkimukseen perustuvan kokonaistiedon puuttumisesta” ja muotoillaan sen inspiroimana kestävä määritelmä tutkimuksen tavoitteelle.

Tieteellinen tutkimus ei yritä ottaa haltuun ’koko asiaa’ eikä ’kaikkia ihmisiä’ tietääkseen niistä ’kaiken’. Esimerkiksi matkailussa se ei tarkoita aiheeseen liittyvän faktatiedon ’keskitettyä’ pinoamista, varastointia ja jakelua (vaikka sitäkin kannattaa tehdä selvitystasolla muissa instansseissa) eikä jokaisen tänne tulijan ’tutkimista’ taskunpohjia myöten. Tieteellinen tutkimus rakentaa aiemman teoreettisen keskustelun avulla uuden näkökulman ’asiaan’ eli muotoilee tutkimusoperaatioita varten aiheesta ’tutkimuskohteen’. Ellei aihe (vaikkapa joulumatkailu) muunnu tutkimuskohteen, ei sitä voi tutkia tieteellisin menetelmin eikä siihen liittyviä konkreettisia ongelmia voida lähteä tutkimustulosten avulla ratkaisemaan poliittisten toimijoiden, elinkeinonharjoittajien ja tutkijoiden yhteistyöllä.

Tutkimuksessa syntyvää uutta hahmotusta asialle ei omista kukaan tutkija, yritys tai maakunta, vaan se on tieteellisen julkisuuden kautta kaikkien käytettävissä ja sovellettavissa niin lähellä kuin maapallon toisellakin puolella. Kiitos tiedeyhteisön kansainvälisyyden on sekä tutkimustietoa erilaisista paikoista ja ilmiöistä että käsitteellistämisen keinoja tarjolla kaikille tutkijoille ja toimijoille alueesta, etäisyksis-

tä ja varallisuudesta riippumatta. Kiitos perustavanlaatuisen kansainvälisyytensä tiede ei ole alueellista toimintaa!

Alueellinen yksikkö, jonka poliittiset ja liiketoiminnan toimijat nojaavat tutkimustietoon taitavasti ja osaavasti, kehittyy ja välttyy tekemästä muualla tai muina aikoina tehtyjä virheitä. Siellä nähdään toisinaan lyhytnäköisten intressien edistämisen yli kauemmas: sinne missä siintää kestävä ja vastuullinen matkailupolitiikka – tai vastaavasti jonkun muun sektorin kehittämistyö.

Hyvämaineinen yliopisto?

Jos hylätään mieliksi olemisen helpot houkutukset ja otetaan yliopiston vertauskuvaksi arvonsa tunteva, henkevä ja oppinut salonginemäntä, mihin salongin maine kannattaisi perustaa, jotta se olisi kestävällä pohjalla?

Ensinnäkin pääsykokeet läpäisseiden hakijoiden on saatava hyvää opetusta, jotta he oppisivat seuraamaan ja arvioimaan tutkimustietoa ja sen käyttökelpoisuutta (esimerkiksi) matkailun kehittämisessä. Yliopistossa opetus perustuu uusimpaan ja mielellään opettajan omaan tutkimukseen. Mitä korkeatasoisempaa yliopiston rekrytoimien ihmisten tutkimus on, sitä paremmat mahdollisuudet sillä on tarjota korkeatasoista opetusta. Hyvät tutkijat tulevat toisten hyvien tutkijoiden luo, ja voimistuvan hyvän kierteen mukana luonnollisesti myös parhaat ja motivoituneimmat opiskelijat.

Toinen maineen perusta ovat kokemukset yliopiston kouluttamista ihmisistä työelämässä. Kuinka hyvin he kykenevät hahmottamaan asioita eri näkökulmista, seuraamaan ja arvioimaan alansa liittyvää tutkimusta sekä löytämään niistä olennaiset asiat asioiden eteenpäin viemiseksi?

Kolmas maineeseen vaikuttava tekijä ovat yleisöluennot ja -seminaarit luovine puhujakaarteineen. Heidän ajatuksistaan voi parhaassa tapauksessa lukea myös maakuntalehdistä, joka on neljäs maineen perusta. Tutkimustiedon välittämiseen erikoistuneet toimittajat kykenevät osallistamaan lukijoitaan matkailun kehittämiseen yli paikallisten ja tieteellisten rajojen.

Viides alueellisen maineen perusta ovat tutkimusjulkaisut, joita pitää voida lukea myös ilman akateemista koulutusta. Selkeys ei välttämättä merkitse yksinkertaistamista eikä monimutkaisuus tieteellisyyttä. Tiedeyhteisölle silti sallittakoon, että tieteellisissä lehdissä käydään keskustelua ennen kaikkea oppineiden kesken, jotta ymmärryksen ja tietämisen reunaehdot pystytään jatkuvasti testaamaan.

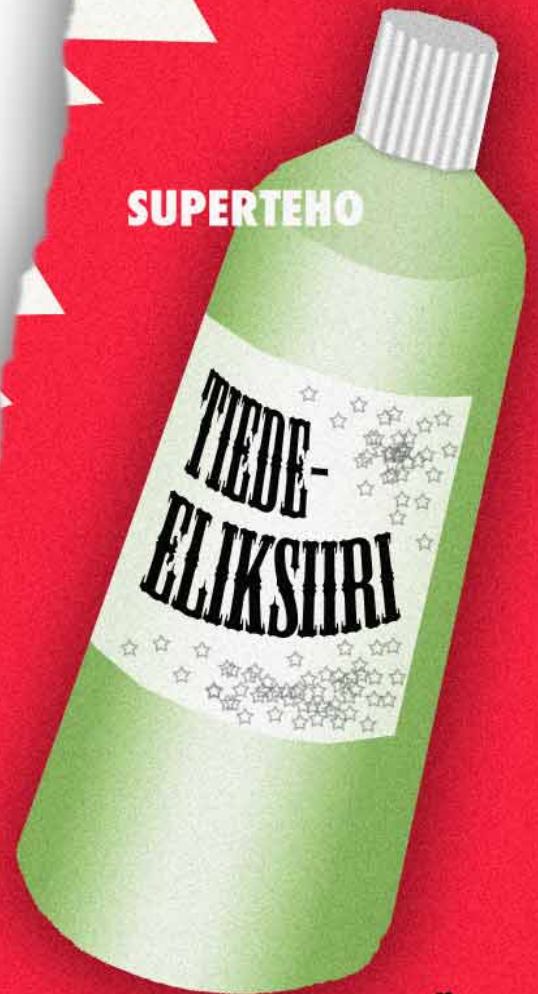
Jos nyt olisi niin onnettomasti, että 'meillä' Lapissa ei olisikaan taitavia tutkijoita, taitavia opettajia, taitavia opiskelijoita, taitavia toimittajia, taitavaa hallintoa ja taitavaa viestintää, ei mikään edellä mainituista asioista tietenkään hyödyttäisi maakuntaa saati yhteiskuntaa tai elämää maapallolla millään tavalla. Työ yliopistossa ei siinä tapauksessa 'kääntyisi' paikalliseksi eikä universaaliksi hyödyksi. Sen sijaan yliopisto näkyisi kangastuksen lailla – pohtimassa päivälehdissä yhdessä matkailuyrittäjien kanssa, "teemmekö jatkossakin suomalaisen, lappilaisen ja rovaniemeläisen joulun vai teemmekö brittiläisen joulun?" tai kyselemässä samassa kuorossa huolestuneiden kansalaisten kanssa, "onko huomioitu kaikki turvallisuustekijät joka tasolla ja koulutettu ihmiset eri tilanteiden varalle?"

Tutkimus, opetus, valmistuneiden opiskelijoiden luova ammatitaito, julkaisut, julkiset esitelmät ja viestintä – ne kaikki yhdessä muovaavat yliopiston tutkimukseen nojaavan maineen, joka perustuu tekoihin, toimintaan ja suoraselkaiseen itsearviointiin. Toiminnan luonne ja päämäärä on kuitenkin ymmärrettävä ja esitettävä julkisuudessa asianmukaisesti ja oikein, jotta hyvä maine tai vastavuoroisesti aikaansaannosten ankara kritiikki olisivat perusteltuja. •

Kirjoittaja on matkailun kulttuuritutkimuksen professori (ma.) Lapin yliopistossa.

Elinkeino:

Osta vahva tiede-elixiiri

100 litraa

Yliopistokauppa

Maine
puntarissa

Anu Valtonen

Tutkimusta jalkauttamassa

”Hei, ne tajusivat sen, mitä minä sanoin. Ajattelle!” Näin totesi tutkijakollegani, sosiologi, tultuaan puhumasta insinööreille viime syksynä. Jokainen tutkijahan haluaa ja tarvitsee yleisön – lukijan, kuuntelijan ja keskustelukumppanin – mutta jos vielä onnistuu löytämään yhteisen ymmärryksen hetken yleisönsä kanssa, se sävähdyttää. Ja käänteisesti: yleisön puute tai epäonnistunut kommunikointi yleisön kanssa satuttaa henkisesti eikä rikastuta tutkimusta eikä yleisön elämää millään tavoin. Erilaisten viestintäkokemusten kanssa eläminen kuuluu yhä tiiviimmin tämän päivän tutkijan arkeen, sillä monet akateemista maailmaa ympäröivät kysymykset – tai vaateet – pakottavat tutkijan pohtimaan, miten jalkauttaa tutkimusta ja mille yleisölle.

Akateemisen tutkijan ensisijainen yleisö on tiedeyhteisö, ja yliopiston perus- ja jatko-opiskelijat ovat keskeinen osa tätä yhteisöä. Opetus onkin perinteinen tutkimuksen jalkauttamisen keino: kun oppilaat siirtyvät luentosaleista työelämään, he laittavat saamansa uusimmat opit käytäntöön. Tällaisella jalkauttamisella on oma mielenkiintoinen aikajänteensä. Yhtäältä juuri opiskelijat ovat ensimmäisiä, jotka kuulevat tutkimusaihioista ja -tuloksista – usein jo ennen niiden julkaisemista – ja toisaalta varsinainen jalkauttaminen vie vuosia. Jos tämän sukupolven kauppatieteilijät opiskelevat etnografiaa metodikoulutuksessaan, he tulevana ekonomeina osaavat ostaa ja hyödyntää etnografista tutkimusta vaikkapa matkailuyrityksen kehitystehtävissä toimiessaan. Siten tutkimuksen ja opetuksen liitto vaikuttaa, hitaasti, mutta varmasti.

Tarvitaanko tiedejargonia?

Tiedeyhteisöön kuuluvat tietenkin myös muut tutkijat. Julkaiseminen on ensisijainen kommunikointitapa tälle yleisölle ja se on myös keskeinen akateemisen meritoitumisen

**Eikö akateemisen
tutkimuksen tuloksia voisi
esittää myös kiinnostavasti,
ilman etäännyttävää
tiedejargonia ja tylsähköä
raportointikonventiota?**

muoto. Siksikin tieteellinen julkaiseminen ja tieteellisen kielipelin hallinta – kaikkine siihen kuuluvine valtapeleineen ja kummallisuuksineen – kuuluvat tutkijan ammattitaitoon. Tiedeyhteisöt ja tiedekirjastot puolestaan tekevät yhä enemmän aktiivista työtä sen eteen, jotta julkaisut olisivat mahdollisimman monen, myös tiedeyhteisön ulkopuolisen, saavutettavissa (ks. esim. *Kide* 7/2005).

Tiedeyhteisö on ryhtynyt myös aktiivisesti pohtimaan perinteisten akateemisten julkaisukäytäntöjen ja esittämistapojen riittävyttä ja relevanssia tutkimustiedon levittäjänä. Yhä useampi tutkija yhä useammalla tieteenalalla – etenkin kulttuuritutkimuksen piirissä – on pysähtynyt kysymään: eikö akateemisen tutkimuksen tulisi olla myös laajemman yleisön saavutettavissa? Eikö akateemisen tutkimuksen tuloksia voisi esittää myös kiinnostavasti, ilman etäännyttävää tiedejargonia ja tylsähköä raportointikonventiota?

Vastausta hakiessaan tutkijat ovat ottaneet taiteen tieteen apuriksi. Esimerkiksi suomalaisen väkivallan tutkija, historioitsija *Heikki Ylikangas* on tuonut tutkimuksiaan myös näyttämölle. Sosiologit *Soile Veijola* ja *Eeva Jokinen* päätyivät puolestaan kirjoittamaan sukupuolierojen ja avio-

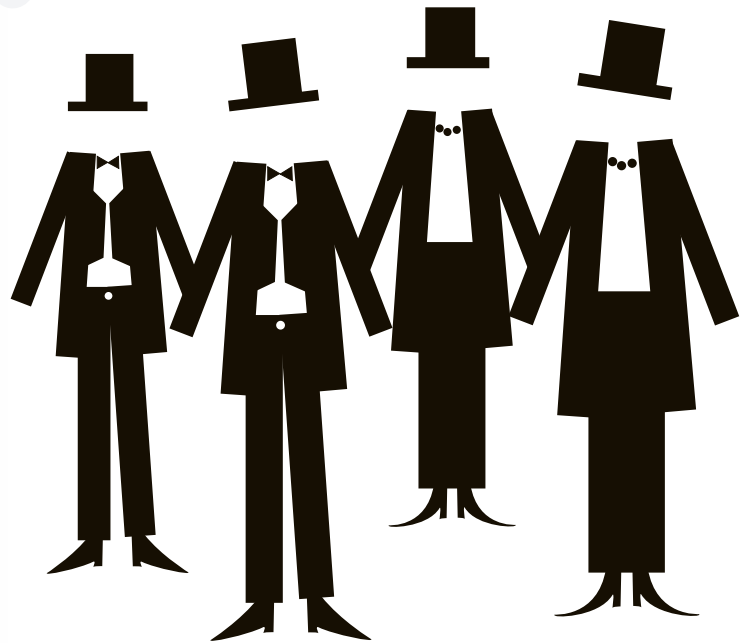
erojen yhteyttä valottavan tutkimuksensa laajemmalle yleisölle avautuvaksi kirjaksi *Voiko naista rakastaa? Avion ja eron karuselli*. Kirja on saatavilla muun muassa tavallisista kirjastoista, ja suomalainen kirjastolaitos tarjoaakin tutkimuksille hyvän ja toimivan jakelukanavan perinteisten tieteellisten kirjastojen lisäksi. Kirjan sivuilta tutkimustulokset sitten jalkautuvat kotoiseen nojatuoliin tarjoten seuraa ja myös apua lukijalleen. Nojatuolista voi toki myös katsoa ja kuunnella tutkimusta, sillä audiovisuaaliset esittämisen muodot ovat yleistyneet. Sieltä käsin voi tutustua vaikkapa dvd-muotoiseen akateemiseen lehteen tai dokumentin muotoon koottuun haastattelututkimukseen.

Hyvä yleisö ymmärtää pelin hengen

Yliopistojen kolmas tehtävä pakottaa tutkijan yhä tarkemmin pohtimaan, mikä on se tiedeyhteisön ulkopuolinen

yleisö, mille viestii tutkimuksesta. Tieteenalan ja tutkimusprojektin mukaan yleisöt vaihtelevat poliittisista päättäjistä perheväkivallan osapuoliin, designereista duunareihin, kulluttajista kansalaisaktivisteihin, toimittajista toisen tieteenalan edustajiin. Kysymys eri yleisöistä nostaa väistämättä esiin kysymyksen siitä, miten kommunikoida eri yleisöjen kanssa. Miten löytää yhteinen kieli ja saavuttaa hyvä kohtaaminen? Käytännössä tutkija kohtaa usein ensin toimittajan, ja tästä koostamisesta välittyy median kautta jotain, jonka suuri yleisö kohtaa lehteä lukiessaan tai televisiota katsoessaan. Ehkä tehokkain – tai ainakin vuorovaiikutuksellisin – jalkauttamiskeino on kuitenkin todellinen koostamistilanne. Olipa kyse seminaarista, työpajoista tai vapaamuotoisesta keskustelusta, yhtä kaikki, koostamistilanteessa leijuu ilmassa jännitys sen onnistumisesta.

Aloitetaan hyvän koostamisen edellytysten miettiminen

Akateemisen tutkijan ensisijainen yleisö on tiedeyhteisö: muut tutkijat sekä perus- ja jatko-opiskelijat. Yhä useampi tutkija yhä useammalla tieteenalalla on kuitenkin pysähtynyt kysymään, eikä akateemisen tutkimuksen tulisi olla myös laajemman yleisön saavutettavissa, sanoo markkinoinnin professori Anu Valtonen Lapin yliopistosta.

siirtämällä katse yleisöön. Viestinnässähän on aina kaksi osapuolta, joista molemmilla on tilaisuuden onnistumisessa tärkeä rooli. Vaikka opetus- ja seminaaritilaisuuksien piiloagenda asettaa vastuun tilaisuuden onnistumisesta esiintyjälle, tutkijalle, yleisölläkin on vastuunsa. Yleisö on pelikumppani. Siksi sillä on ratkaiseva osuus siinä, tuleeko pelistä hyvä, rakentava ja rikastuttava. Onkin tehtävä ero yleisön ja hyvän yleisön välillä. Jos hyvä urheiluyleisö kannustaa ja kirittää ja hyvä elokuvayleisö myötäelää tarinaa yhdessä, niin millainen on hyvä tutkimusyleisö? Pohdintani tähän kysymykseen pohjautuu kokemuksiini sekä akateemisena tutkijana että käytännön markkinatutkijana.

Hyvä tutkimusyleisö on ensinnäkin vahvasti läsnä. Se kuuntelee, kommentoi ja antaa verbaalista ja non-verbaalista palautetta. Se ei ole paikalla vain pullakahvin takia, vaan oppiakseen, saadakseen uutta ajateltavaa. Hyvä yleisö näkee myös vaivaa ymmärtääkseen tutkijan sanomaa ja tutkijan lähtökohtia. Se pohtii kuulemaansa. Se sanoo vastaan. Se vie asiaa eteenpäin. Hyvä yleisö ei siis silitä myötakarvaan, vaan se ymmärtää, että tutkija, jos kuka, kaipaa seinää ajatuksilleen. Hyvä tutkimusyleisö ei ole kuitenkaan vihamielinen. Se haluaa tukea tutkijaa. Se ei myöskään ole ahdasmielinen, vaan se on valmis kyseenalaistamaan ja muuttamaan omaa suhtautumistaan. Hyvä tutkimusyleisö kantaa myös vastuuta tilaisuudesta. Se kunnioittaa muiden sanomisia ja rakentaa niiden päälle. Se puhalttaa hiipuvan keskustelun uuteen roihuun.

Yksi hyvän – tai itse asiassa erinomaisen – tutkimusyleisön tunnusmerkki on, että se niin sanotusti ymmärtää pelin hengen. Jos urheiluyleisö menee katsomaan sulkapalloa nähdäkseen loistavia banaanipotkujia, se pettyy. Niin myös tutkimuksen kentällä: jos yleisöllä ja tutkijalla on eri ymmärrys tutkimuksen perusideasta, ei tapahdu kohtaamista, vaan pettymys. Usein yleisön arkikäsitys tieteellisestä tutkimuksesta nojautuu luonnontieteen ihanteisiin, ja siksi se odottaa tutkimusta kuullessaan tai lukiessaan, että objektiivinen tutkija kertoo faktat, sen miten asiat oikeasti ovat, tarkasti taulukoituna ja tieteellisesti todistettuina. Siksi sellainen tutkimuksen genre, jossa perustavoitteena ei ole mitata, mallintaa ja todistaa, vaan kysyä, epäillä ja ehdottaa, ei ole helposti viestittävässä, ellei yleisöllä ole käsitystä erilaisista tutkimuspeleistä.

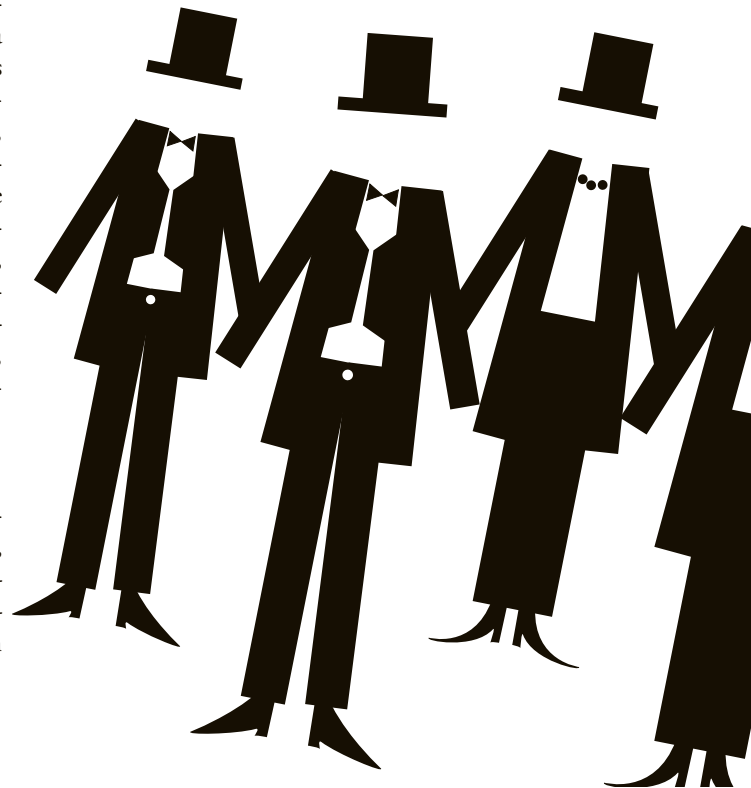
Yleisötyötä ja yleisöoppia

Lyhyesti: hyvä tutkimusyleisö ei ole vain passiivisesti paikalla, vaan se tekee yleisötyötä. Se ei tyydy ensimmäiseen, helpoimpaan kysymykseen (*yllättikö sinua jokin noissa tuloksissa*), helpoimpaan esitystapaan (*laitatko vielä sen taulukon takasin, että mikä se oli*) eikä helpoimpaan tulokseen

(*muutos on 2 %*). Se ei käy tuottamaan päivittelypuhetta (*eikö ole kaubeaa, miten mainonta esineellistää ihmisiä*) eikä odota tutkijalta yksiselitteisiä toimintaohjeita (*no miten lapset sitten pitäisi kasvattaa*) eikä tuomarointia ongelmaan (*no kenen syy lama sitten on*).

Hyvällä tutkimusyleisöllä on kyky ja halu kohdata tieto kaikessa monimutkaisuudessaan, epämiellyttävyydessään ja vajavaisuudessaan. Sillä on myös kyky kohdata tiedon esittäjä, tutkija, vaikka hän ei stereotyyppistä tutkijakuvaa vastaisikaan. Täten se omalta osaltaan avaa sellaisen rikastuttavan tilan, jossa eri näkökulmat, ajatukset ja ideat voivat liikkua ja kohdata ja tämä kohtaaminen tuottaa jotain uutta – jotain sellaista, mikä huojuttaa, vavisuttaa tai edes tömpäyttää kaikkien läsnäolijoiden ajatusmaailmaa.

Ja tietenkin tutkijalla on yhtäläinen vastuu yrittää ymmärtää yleisöään, ottaa vastaan siltä tulevia ajatuksia ja nyrjäyttää omaa ajatteluaan – siis oppia yleisöltä. Hänellä on myös vastuu yrittää tehdä itsensä ymmärrettäväksi eli puhua eri yleisöille yleistajuisesti. Tämä vaatii erilaisten kielipelin hallintaa, mihin perinteinen tutkijakoulutus ei välttämättä ole antanut riittäviä eväitä. Siksi Lapin yliopiston kauppatieteiden ja matkailun tiedekunnassa uudistuvassa tutkijakoulutuksessa on kiinnitetty asiaan huomio. On myös kiinnitetty huomio siihen, että kun käyttää kieltä, käyttää myös valtaa. Sillä miten tätä valtaa käyttää, ei ole vaikutusta vain tutkijan itsensä, vaan koko tutkijakunnan maineeseen ja viime kädessä siihen todellisuuteen, mitä elämme. •

Lovisanpenkkikysely ja tenttituloslistat – opettajan mitta?

Viimeisimmän gallupin mukaan opettajalla on maine. Mainetta mitataan monimutkaisella ja huolellisuutta vaativalla mittarilla. Eräs tärkeimpiä tiedonlähteitä on niin sanottu lovisanpenkkikysely. Kahvilan penkeiltä erilaisissa horisontaaliasennoissa tavattuja opiskelijoita kuuntelemalla saadaan tietoa opettajan kuin opettajan maineesta, noin kolmen prosentin virhemarginaalilla.

Eräs maineen mittari on luentosalin tyhjen penkkien määrä. Mitä pienempi tämä indikaattori on, sen parempi on opettajan maine. Huomattava on, että tämän luvun tulee olla käänteisessä suhteessa edellä mainittuun kyselyyn osallistuneiden määrään. Tätä mittaria käytettäessä on oltava kärsivällinen eikä johtopäätöksiä pidä tehdä ensimmäisen luentokerran perusteella, vasta seuraavat kerrat näyttävät todellisen tilanteen.

Tenttituloslistat käyvät mittarina paitsi opiskelijoiden luullusta osaamisesta myös opettajan maineesta. Mitä enemmän hyviä arvosanoja ja ylipäätään kurssin hyväksytysti suorittaneita opiskelijoita listalta löytyy, sen parempi on opettajan maine. Tiukan linjan opettaja saa ennen pitkää kyllä mainetta, mutta ei opiskelijoita kurseillensa. Kurssi-ilmoittautumisten siirtäminen Oodi-järjestelmään hankaloitti ilmoittautumisten perusteella tehtävää maineen mittausta. Ilmoitustauluilla olevista listoistahan näki nopealla silmäyksellä kunkin opettajan maineen laadun.

Opiskelijamäärä kasvaa jatkuvasti, opettajien määrä ei. Opettajan tulisi olla tutkija, asiantuntija, pedagogi ja paljon muuta. Joskus opettaja on kuvaannollinen olkapää, jota vasten itkeä, kun opiskelijaa väsyttää tai harmittaa tai elämä vain yleisesti potkii päähän. Nyt myös opiskelijoiden henkilökohtaisten opintosuunnitelmien laatiminen ja seuraaminen ovat osittain opetushenkilökunnan vastuulla. Henkilökohtaisempaan ohjaukseen siirtyminen ja samanaikainen opiskelijamäärien kasvattaminen ovat toistensa kanssa ristiriitaisia tavoitteita. Toisaalta, mitä enemmän ohjaat, sitä enemmän mainetta, joka toimii molempiin suuntiin. Vaativat ohjaajat ja hyvät opettajat vetävät puoleensa kunnianhimoisia opiskelijoita, kun taas suoritusorientoituneet opiskelijat tietävät helpompia reittejä edetä.

Tutkintojen määrän jatkuva kasvattaminen näkyy niin hyvässä kuin pahassakin. On hyvä, että opiskelijat valmistu-

vat, mutta olisi syytä pohtia, kenen maineen kustannuksella. Yliopiston mainetta muovataan jokaisella hyväksytyllä, rimaa hipovalla suorituksella, joiden määrä näyttäisi kasvaneen viime aikoina. Yliopiston tuloksen kannalta vaikuttaa olevan tärkeintä tutkintojen tekeminen, ei opettajan, laitoksen, tiedekunnan tai koko yliopiston maine. Mainesta jokainen opettaja tietysti vastaa itse, mutta painetta suoritusten hyväksymiseen lisäävät tutkintomittareita valuttamalla ja valmistuneiden määrän jatkuvalla muistuttamisella. Jos tärkeimmäksi opettajan maineen mittariksi yliopiston näkökulmasta muodostuu opiskelijoiden läpivirtauksen teho, johtaa tämä väistämättä hällä väliä -asenteeseen. Toivottavasti emme ole pian tilanteessa, jossa täytyy todeta kuin entisen tytön: kunnia on jo mennyt, mutta maine sen kuin kasvaa!

Kolumni
Leo Pekkala
Lehtori
Kasvatustiede,
erityisesti
mediakasvatus
Lapin yliopisto

Reputation, reputation, reputation!
 O, I lost my reputation, I have lost
 the immortal part of myself,
 and what remains is bestial.
 My reputation, Iago, my reputation.

Jaakko Lehtonen

Maine muutoksen pyörteissä

*Reputation, reputation, reputation!
 O, I lost my reputation! I have lost
 the immortal part of myself, and what remains
 is bestial. My reputation, Iago, my reputation.
 (William Shakespeare, Othello II, 3)*

Nyky-suomen Sanakirjan mukaan maine on jotakin koskeva tieto, kulkupuhe, huhu tai toisten keskuudessa vallalla oleva mielipide. Menneen vuosituhannen viimeisellä vuosikymmenellä maineesta tuli mantra, jonka nimeen vannotaan lähes kaikissa organisaatioissa. Hyvän maineen ymmärretään lisäävän yliopiston kilpailukykyä sekä tieteen alalla että kiristyvässä kotimaisten yliopistojen välisessä kilpailussa resursseista, opiskelijoista, tukijoista ja yhteistyökumppaneista. Onko maine uusi avain menestykseen vai myyvätkö mainekauppiat organisaatioille

vanhaa viiniä uudessa leilissä? Ovatko yliopistoon liitettyt kulkupuheet todella niin merkityksellisiä, että sillä pitäisi olla erityinen strategia maineensa parantamiseen ja vaalimiseen?

Ruusu on ruusu uudellakin nimellä

Viime vuosikymmenellä uusi muotisana maine korvasi siihenastisen kehittämistavoitteen, hyvän imagon. Lupaukset olivat samat: hyvä maine/imago lisää organisaation vetovoimaa asiakkaiden, yhteistyökumppaneiden, yleisön ja oman väen keskuudessa ja lisäksi suojaa sitä julkisuuden kolhuilta. Myös ne keinot, joita maineen/imagon parantamiseksi tarjotaan, ovat samoja. Sama on myös käsitteisiin kätkeytyvä ongelma: kumpikin ovat 'kuvia ihmisten päässä'. Samoin kuin imago, myös maine on katsojan muodostama kuva tai mielipide, joka ei ole yksin kohteen eli yliopiston ohjattavissa.

Maine puntarissa

Maineteorian guru *Charles Fombrun* ymmärtää maineella organisaation asemaa sen keskeisten kilpailijoiden joukossa organisaation tärkeimpien yleisöjen näkökulmasta katsottuna. Maine selittää, miksi asiakas tai yhteistyökumppani valitsee vaihtoehtojen joukosta juuri meidät eikä kilpailijoita. Yliopiston maine ei siis ole mikään monoliittinen laatuominaisuus tai etiketti, jonka voi liimata pääraakenteen ulko-oveen. Jokaisella osayleisöllä on yliopistosta oma kuvansa ja oma käsityksensä sen maineesta. Kansainvälisen tiedeyhteisön, opiskelupaikkaa etsivien lukiolaisten ja määrärahoja jakavien virkamiesten tiedot ja mielikuvat yliopistosta poikkeavat toisistaan; oikeastaan ei pitäisikään puhua yliopiston maineesta yksikössä. Sillä on useita hyvinkin paljon toisistaan poikkeavia maineita.

Yksi yliopiston julkisuustyön haasteita on sen osayleisöjen eli 'stakeholdereiden' priorisointi: minkä osayleisön käsitys on yliopistolle tärkein ja minkälaista valtaa milläkin on käytössään yliopiston puolesta tai sitä vastaan. Paikallinen mediajulkisuus ei välttämättä ole yliopiston maineen osa-alueena yhtä tärkeä kuin huomio arvostetuissa tiedelehdissä. Kuitenkin monen yliopiston julkisuustyö painottuu lehdistösuhteisiin eikä esimerkiksi kansainvälisen julkaisemisen ja kongressien tukemiseen. Kansainvälistä toimintaa toki tuetaan, mutta sitä ei ymmärretä yhdeksi yliopiston markkinoinnin ja maineenhallinnan tärkeimmistä kanavista. Maine kansainvälisesti arvostettuna tutkimusyksikkönä, ammattitaitoisten asiantuntijoiden kouluttajana tai viihtyisänä ja innostavana opiskelupaikkana ei synny minkään mediakampanjan avulla, se kasvaa tutkimusjulkaisujen ja ulkomaisten yhteistyösuhteiden, yliopistosta yhteiskunnan eri tehtäviin työllistyvien asiantuntijoiden ja pätevän opetustyön kautta.

Yliopisto on merkkituote

Maineen sijalla organisaatioiden kehittämistavoitteissa on yhä useammin toinen sana: luottamus. Jos se puuttuu, jää tutkimusyhteistyö käynnistymättä, sponsorisopimus tekevä ja menestys saavuttamatta.

Yliopiston, sen toiminnan tai sen opettajien maineen pönkittäminen onkin lähellä sitä, mitä *Grigori Potemkin*

teki rakentaessaan kullisseja *Katariina Suuren* ajoreitin varrelle: ei kanneta huolta siitä, mitä on, vaan siitä, miten ihmiset saataisiin uskomaan jotakin.

Yliopiston julkisuustyössä oikea resepti on sama kuin yritys- ja tuotemainonnassa: yliopiston tunnettuuden lisääminen; ystävien, tukijoiden ja sitoutuneiden yhteistyökumppaneiden hankkiminen; opetus-, tutkimus- ja palvelutoiminta, jonka laadun asiakkaat kokevat hyväksi ja yliopistoon liitettävien myönteisten mielikuvien tarjoaminen eri osayleisöille. Nämä kaikki neljä keinoa – brandimarkkinoinnin avaintekijät – ovat yliopiston itsensä hallittavissa. Myönteinen tunnettuus, yhteistyökumppaneista huolehtiminen, koettu laatu ja myönteiset mielikuvat (brändiassosiaatiot) tuovat yliopistolle sen lisäarvon, jota maineen kohennuksellakin kenties tavoitellaan, mutta nämä tekijät ovat yliopiston itsensä hallinnassa, niitä voi mitata ja ne voi asettaa toimintastrategian osatavoitteiksi.

Yliopistoon pätee vanha saksalainen tiedotustyön viisaus: *tue gutes und rede darüber*, tee hyvää työtä ja kerro siitä. Sloganin loppuosa on tärkeä. Laadukas tutkimus ja hyvä opetus eivät puhu itse puolestaan, niistä on kerrottava asianomaisille avainyleisöille. Yliopistoväki on totunut varomaan talouselämän käsitteitä. Tulostavoitteet, kustannustehokkuus, laatuohjelmat – puhumattakaan yliopistotyöhön täysin sopimattomasta palkkausjärjestelmän uudistuksesta – synnyttävät jo sanoina vastarintaa, niin varmaan myös ajatus pitää yliopistoa merkkituotteena, brändinä. Kuitenkin jokainen yliopisto taistelee olemassaolonsa oikeutuksesta vähintään yhtä kovassa kilpailuympäristössä kuin eri tuotteet vähittäiskaupan hyllyllä. Tässä kilpailussa yliopisto tarvitsee yhteiskunnallisen tehtävänsä selkeätä määrittelyä, toimintastrategiaa ja sitä implementoivaa suhdetoiminnan suunnitelmaa. Pelkkä maine ei enää riitä! •

Jaakko Lehtonen on yhteisöviestinnän professori Jyväskylän yliopistossa.

Maine
puntarissa

Jussi Välimaa

Maailmanluokan suomalainen yliopisto?

Suomalainen koulutusjärjestelmä on kriisissä. Tähän johtopäätöksen tulee helposti, jos uskoo koulutusjärjestelmäämme kritisoivia puheenvuoroja tai lukee tulevaa rappiotamme ennustelevia raportteja.

Eräs julkisuudessa sitkeästi elänyt käsitys on suomalaisen yliopistojen keho taso verrattuna 'maailmanluokan' yliopistoihin (ks. Brunila 2004, Rantanen 2004, Ruokanen 2004). Käsitettä käytetään sen tarkemmin määrittelemättä, mitä sillä tarkoitetaan. Yritän purkaa asiaa hieman tarkemmin. Otan vertailukohtaksi amerikkalaiset yliopistot, koska Suomessa on tapana viitata niiden erinomaisuuteen.

Miltä suomalainen yliopistolaitos siis näyttää Yhdysvaltain korkeakoulutuksen perspektiivistä? USA:ssa yliopistojen kuvailussa käytetään kuusiportaista Carnegie-luokitusta, joka perustuu kunkin oppilaitoksen tutkintojen tasoon ja lukumäärään. Siis resurssiin ja saavutettuihin opiskelutuloksiin. Tiedän toki, että koulutusjärjestelmien vertailu on kyseenalaista puuhaa, sillä vertailussa ei ole vain koulutusjärjestelmä, vaan itse asiassa erilaisten yhteiskuntien toiminta. En kuitenkaan välitä siitä, sillä sama virhe näyttää toistuvan muillakin koulutuspoliittisilla keskustelijoilla.

Carnegie-luokituksen perusteella havaitaan, että suomalaiset monialaiset yliopistot kuuluvat parhaaseen tutkimusyliopiston kategoriaan (Doctoral/Research Universities – Extensive). Näissä yliopistoissa on laaja kirjo kandidaatin koulutusohjelmia, ja niissä keskitytään maisteritasoiseen koulutukseen. Niissä suoritetaan lisäksi vuosittain vähintään 50 tohtorin tutkintoa ainakin 15 tieteenalalla. Ainoat poikkeukset Suomessa muodostaisivat Lapin ja Vaasan yliopisto, jotka sijoittuisivat toiseksi parhaaseen

luokkaan (Doctoral/Research Universities – Intensive). Niissä suoritetaan vuosittain vähintään 10 tutkintoa vähintään kolmella tieteenalalla. Yhdysvalloissa parhaita tutkimusyliopistoja on vain 3,8 % kaikkiaan lähes 4 000 oppilaitoksesta. Kumpaankin ylempään luokkaan kuuluvia oppilaitoksia on yhteensä vain 6,6 % kaikista amerikkalaisista yliopistoista.

Amerikkalaisen luokituksen perusteella voi siis väittää, että Suomessa on vain parhaimpiin luokkiin kuuluvia eli 'maailmanluokan' yliopistoja. Suomalaisen korkeakoulujärjestelmän erityinen vahvuus on lisäksi se, että meillä laatu on jakautunut tasaisesti yli koko maan, kun taas USA:ssa laatuerot ovat tavattoman suuria. Tätä laatuerojen suuruutta voi havainnollistaa vertaamalla Harvardin yliopistoa ja Suomen yliopistolaitosta – eli 20 yliopistoa – toisiinsa. Harvard käytti nimittäin yksinään enemmän rahaa (2,6 miljardia \$) kuin koko Suomen yliopistolaitos yhteensä (1,8 miljardia €, n. 2,2 miljardia \$) vuonna 2003–2004. Harvard tuotti tällä valtavalla panostuksella kuitenkin vain 6 829 tutkintoa, joista 779 oli tohtorin tutkintoja. Suomen yliopistot tuottivat puolestaan yhteensä 14 257 tutkintoa, joista tohtorin tutkintoja oli 1 257. Näiden lukujen perusteella näyttää siltä, että suomalainen korkeakoulujärjestelmä toimii tehokkaasti – ainakin Harvardiin verrattuna (Harvard 2005, KOTA 2005).

On tietenkin selvää, että luvut eivät kerro toiminnan laadusta. Niiden avulla voi kuitenkin suhteuttaa nykyistä keskustelua 'maailmanluokan' yliopistoista. Tässä keskustelussa unohtuu helposti se, että Harvard on Yhdysvalloissakin poikkeuksellinen yliopisto ja että siellä opiskelu maksaa 42 000 \$ lukuvuodessa. Harvardin esimerkin avulla voidaan samalla vähätellä sitä, että kaikki suomalaiset yliopistot kuuluvat resurssiltaan ja tuloksiltaan maailman parhaimpien yliopistojen luokkaan – ainakin yhdysvaltalaisen kriteerin perusteella.

Sen sijaan, että olisimme huolissamme siitä, miten yliopistomme menestyvät erilaisissa globaaleissa mitteloissa, meidän pitäisi olla huolissamme siitä, miten parannamme suomalaisten yliopistojen toimintaedellytyksiä.

Massayliopiston ongelma

Onko suomalainen korkeakoulutus siis kriisissä? Tämä on hankala kysymys, sillä ilmiön nimeäminen ongelmaksi riippuu määrittäjän näkökulmasta ja tavoitteesta. Totta on varmastikin se, että suomalaisen korkeakoululaitoksen laajentumisen aika on ohi. Samaan hengenvetoon julkisuudessa on myös viitattu siihen, että meillä on 'massayliopistoja'. Syynä yksinkertaistukseen lienee se, että puheessa massayliopistoista tiivistyvät näkemykset suomalaisen korkeakoulutuksen ongelmista globaalissa maailmassa: meillä pitäisi olla sekä tutkimuksen tuottamaa huipputietoa että koulutuksen tuottamaa laaja-alaista osaamista.

Käsite massoittuneesta yliopistolaitoksesta on kuitenkin harhainen. Käsitteellä viitataan usein siihen, että opetus ei enää ole yksilöllistä. 'Massoittumista' todistellaan myös opiskelijamäärien kasvulla. Väite on totta, vaikka se ei osukaan oikeaan. Yliopistoihin tulee nimittäin vain noin kolme uutta opiskelijaa opettajaa kohden. Erot alojen välillä ovat luonnollisesti suuria. Voi kuitenkin perustellusti kysyä, onko tämä opetuksen massoittumista.

Tämän perusteella ei voi väittää, että suomalainen korkeakoulutus olisi massoittunut opetuksen käytännöissä. Sen yhteiskunnallinen tehtävä on kuitenkin muuttunut, sillä korkeakoulutus ei enää itsestään selvästi takaa hyvää työpaikkaa niin kuin eliihtiyliopistolaitos. Tämä on

myös sosiologisen massoittumisen käsitteen keskeinen väite.

Olen yrittänyt osoittaa, että 'maailmanluokan' yliopisto ja 'massayliopisto' eivät onnistu kuvamaan suomalaisen korkeakoulutuksen todellisia ongelmia. Mitkä ovat siis suomalaisen korkeakoulujärjestelmän todelliset kipukohdat?

Nuoret tutkijat ja kansainvälistyminen

Suomalaisten yliopistojen korkean tason takaamiseksi olisi syytä miettiä, miten teemme suomalaisista yliopistoista houkuttelevia työpaikkoja sekä lahjakkaille suomalaisille tutkijoille että vetovoimaisia laitoksia huipputason osaajille. Ratkaisuna voisi olla aito ja toimiva kansainvälistyminen kotimaassa, jossa suomalaisten yliopistojen olosuhteet houkuttelevat hyviä tutkijoita maahan ja yhteiskuntapolitiikka auttaa heitä pysymään täällä. Sen sijaan, että olisimme huolissamme siitä, miten yliopistomme menestyvät erilaisissa globaaleissa mitteloissa, meidän pitäisi olla huolissamme siitä, miten parannamme suomalaisten yliopistojen toimintaedellytyksiä. Selvää on, että nuorten ja lahjakkaiden tutkijoiden pitäminen Suomessa vaatii vakituisempia työsuhteita – vakaampaa näkökulmaa tulevaisuuteen. Hyvästä työstä ja tutkimuksesta pitää voida palkita paremmin kuin nykyisillä epävarmoilla pätkätyösuhteilla. Eräänä syynä nykytilaan on yliopistojen vaatimaton, 65 %:n budjettirahoituksen osuus yliopistolaitoksen kokonaiskuluista.

Toinen pääsuunta on ehdotettu *Brunilan* ja *Rantasen* raporteissa: yliopistojen taloudellista autonomiaa on lisättävä, jotta ne voivat toimia nykyistä paremmin ja joustavammin. Nykyisen valtion tiliviraston aika on mennyt, jos yliopistojen tavoitteena on menestyä globaalissa kilpailussa. Samalla julkisen vallan on kuitenkin varmistettava yliopistojen rahoitus, sillä yliopistoista ei voi tulla voittoa tavoittelevia yrityksiä. Silloin ne menettäisivät kaikkein keskeisimmän vetovoimatekijänsä: totuuden tavoittelun ja uuden tiedon tuottamisen. Akateeminen vapaus on yhä edelleenkin tutkijoiden toimintaa oh-

jaava vahva arvo. On myös hyvä muistaa, että Yhdysvaltoja myöten korkeakoulutus toimii pääsääntöisesti julkisen vallan rahoilla. Siellä edelleenkin noin 80 % myös yksityisten yliopistojen tuloista tulee julkisista lähteistä (Geiger 2004).

Suomessa on oleellista miettiä, miten voimme taata korkeakoulutuksen riittävän julkisen rahoituksen, jotta voimme taata sen korkean tason. Haasteena on löytää keinoja, joilla voimme pitää yllä suomalaisen korkeakoulutuksen vahvuuksia. Eräs keskeinen tekijänä on jatkossakin koulutusmahdollisuuksien tasa-arvo koko maassa. Laaja korkeakouluverkosto voi edelleenkin auttaa luomaan vaurautta koko maahan. Vaikka korkeakouluverkkoston laajentumisen aika on varmastikin ohitse, ei ainoana vaihtoehtona ole eliihtiyliopiston rahoittamisen kivinen ja epävarma polku. Edessä on pikemminkin joustavuuden lisäämisen ja yhteistyöhön kannustamisen tie, sillä näin voimme saada toisinaan hajanaiset resurssit hyödyttämään kaikkia. ●

Kirjoittaja on professori ja korkeakoulututkimuksen tutkimusryhmän vetäjä Jyväskylän yliopiston Koulutuksen tutkimuslaitoksella.

Brunila, A. 2004. Osaava, avautuva ja uudistuva Suomi. Suomi maailmantaloudessa -selvityksen loppuraportti. Valtioneuvoston kanslian julkaisusarja 19/2004.

Carnegie 2001. The Carnegie Classification of Institutions of Higher Education. Carnegie Foundation for the Advancement of Teaching.

Geiger, R. 2004. The Publicness of private Higher Education. CHER Conference, Enschede 17–18.9.2004.

Harvard University Fact Book 2004–2005 <http://vpf-web.harvard.edu/budget/factbook/>
Rantanen, J. 2004. Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen tutkimuksen rakenneseelvitys. OPM:n työryhmämuistioita ja selvityksiä 2004: 36.

Ruokanen, T. 2004. Suomen menestyksen eväät. EVA: Yliopistopaino.

UNIVERSITY OF LAPLAND
LAPIN YLIOPISTO

Marja Seliger

Maine, mielikuva ja ilme kulkevat rinnakkain

Maine
puntarissa

Yrityskuva- ja imagokeskustelu laajeni 1990-luvulla koskemaan myös julkisen hallinnon organisaatioita, virastoja ja laitoksia. Opittiin, että yhteisön identiteettiä voidaan tietoisesti rakentaa ja visualisoida. Prosessi etenee niin, että ensin määritellään toiminnan ydin, missio, sitten sovitaan yhteiset arvot ja tulevaisuuden visiot. Näin luodaan perusta, jonka pohjalta organisaation eri yksiköt suunnittelevat toimintaansa ja laativat strategian siitä, kuinka tavoitteet saavutetaan.

Toiminnan ydinajatus kiteytetään usein lyhyeksi lauseeksi, sloganiksi. Liike-elämässä sitä kutsutaan brändin lupaukseksi. Logotyyppi ja visuaalinen ilme luovat metaforan, joka kuvaa missiota, visiota ja arvoja. Yhteisökuvan visualisointi tarkoittaa graafisen ohjeiston laatimista ja ilmeen näkymistä viestinnässä, toimintaympäristössä ja tuotteissa. Tavoitteena on, että organisaation ulkopuolella syntyvä mielikuva, imago, vastaa mahdollisimman hyvin yhteisön omaa käsitystä toiminnasta.

Pitääkö brändin lupaus?

Imago-puhe alkoi jo laantua, kun keskusteluun heitettiin uusi vanha sana: maine. Vitsailu brändistä ja konjakista loppui, mutta voidaanko mainetta hallita? Eikö maine ole

jotain organisaation ulkopuolella syntyvää puhetta, jota on vaikea määritellä tai ennustaa? Maineesta sanotaan kategorisesti, että se on hyvä tai huono. Maineen voi menettää hetkessä, mutta sen palauttaminen on pitkälinen prosessi. Yrityksen maine voi mennä, jos tuotteiden laatu on huono tai toiminta epäeettistä. Kuluttaja valitsee toisen tuotteen, jos brändin lupaus ei toteudu. Entä liittyykö maine laatuun myös yhteisön toiminnassa? Kysymys on ajankohtainen juuri nyt, kun yliopistoissa laaditaan laatukäsikirjoja.

Yliopistollisen tutkimuksen maine lienee hyvä ja sen laatua tarkkaillaan julkisesti. Opetukselle asetetut määrälliset tavoitteet mittaavat toiminnan tehokkuutta eli valmistuvien maistereiden ja tohtoreiden määrää. Tämän lisäksi yliopistolta edellytetään yhteishankkeita elinkeinoelämän kanssa. Laatusana 'toeettinen' saa positiivisen kaiun, kun puhutaan tutkimuksesta, mutta yhteistyötaitoja kuvaavana määreenä se ei vakuuta. Yliopiston tehtävien lisääntyessä hyvän maineen säilyttäminen vaatii monipuolisesti laadukasta toimintaa.

Kun työskentelin yritys-elämässä, muistan 1990-luvulta rekrytointiin liittyvän keskustelun kollegojen kanssa. Oli ongelmallista löytää henkilöitä, joilla vahvan ammattitaidon lisäksi oli riittävät valmiudet suunnitteluprojektien joh-

Lapin yliopiston yhteisötunnus ja lause ”Pohjoisen puolesta – Pohjoista varten” kuvaavat yliopiston toimintaa. Se perustuu arvoille, jotka on kiteytetty sanoiksi yhteistyö ja yhteisöllisyys, yhdenvertaisuus, yksilöllisyys ja ympäristö.

Logotyyppiin kaksikielisyys symboloi kuulumista osaksi kansainvälistä tiedeyhteisöä. Paikallista yhteisöllisyyttä visualisoidaan toimintakuvin Internet-sivuilla ja esitteissä.

Yksilöllisyys organisaation tasolla tarkoittaa, että tiedekunnat profiloituvat erilaisina. Taiteiden tiedekunnassa opiskelijoiden yksilöllistä työtä esitellään näyttelyissä ja opinnäytteissä, jotka eroavat myös ulkoasunsa suhteen muiden tiedekuntien töistä. Kaikissa julkaisuissa Lapin yliopiston yhteisötunnus kertoo tuottajan ja on samalla tae laadusta.

tamiseen ja asiakasyhteistyöhön. Erään uusmediaryrityksen johtaja antoi vihjeen: hän oli löytänyt parhaat osaajat Lapin yliopistosta. Myös minulla oli hyviä kokemuksia Rovaniemellä oppinsa saaneista graafikoista.

Tänään pyrin omalta osaltani ylläpitämään Lapin yliopiston hyvää mainetta työmarkkinoilla. Valmistuneiden opiskelijoiden sijoittuminen työelämään kertoo oman tarinansa koulutuksen laadusta. Kokemukseni on, että vaikka taiteellinen ala on hyvin käytännönläheinen, antaa maisterin tutkinto paremmat valmiudet uralla etenemiseen ja innovaatioiden toteuttamiseen kuin vanhanmallinen opistoasteen koulutus. Hyvästä maineesta kertoo myös opiskelemaan pyrkivien määrä. Hiukan hämmäntävää on, että kun yliopistoissa laaditaan tuloksellisuus- ja pätevyysmittareita, akateemisen yhteisön ulkopuolella saavutettua näyttöä tai toimintaa ei juurikaan huomioida. ●

Kirjoittaja on graafisen suunnittelun professori Lapin yliopistossa.

Katse SISÄÄNPÄIN!

Sari Väyrynen

Yhteisön omakuva on ulkoisen kuvan rakennusaine. Yliopistojen kannattaakin mainettaan pohtiessaan tarkastella ulkoisten sidosryhmien lisäksi myös itseään, kehottaa Lapin yliopiston sisäistä yhteisökuvaa tutkinut Tanja Rauhala.

Viime syksynä kauppatieteen maisteriksi valmistunut *Tanja Rauhala* tutki gradussaan Lapin yliopiston sisäistä yhteisökuvaa.

– Aiheen valitsin perehdyttyäni viestintää ja mielikuvia käsittelevään kirjallisuuteen, jossa puhutaan pääsääntöisesti ulkoisesta imagosta ja sivuutetaan sisäinen yhteisokuva. Päätin poiketa valtavirrasta, jolloin ohjaajani *Juha Panula* ehdotti minulle Lapin yliopiston sisäisen yhteisökuvan tutkimista, Rauhala kertoo.

Yhteisokuva ja maine ovat käsitteinä hyvin samanlaisia. Usein, kuten Rauhalan tutkielmassa, ne määritellään samoiksi asioiksi.

Yliopistojen sisäisen yhteisökuvan määrittelevät opiskelijat ja henkilökunta, sillä sisäistä mainetta rakentavat yhteisöön kuuluvien ryhmien kokemukset ja näkemykset yhteisöstä. Tämä kuva ei kuitenkaan jää vain yhteisön sisälle.

– Yhteisön ulkoinen maine pohjautuu pitkälti sisäiseen maineeseen, Rauhala sanoo, mutta toteaa, että sisäistä ja ulkoista yhteisökuvaa muokkaavat osittain eri tekijät.

– Sisäinen yhteisokuva perustuu pääasiassa yhteisön sisäisiin asioihin, kuten henkilöiden väliseen kanssakäymiseen, sisäiseen viestintään, yhteisön kulttuuriin ja johtamiseen. Ulkoista yhteisökuvaa rakentavat puolestaan tuote- ja palvelukokemukset, suusanallinen viestintä ja yhteisön markkinointiviestintä.

Todellisuus kohtaa tavoitteet

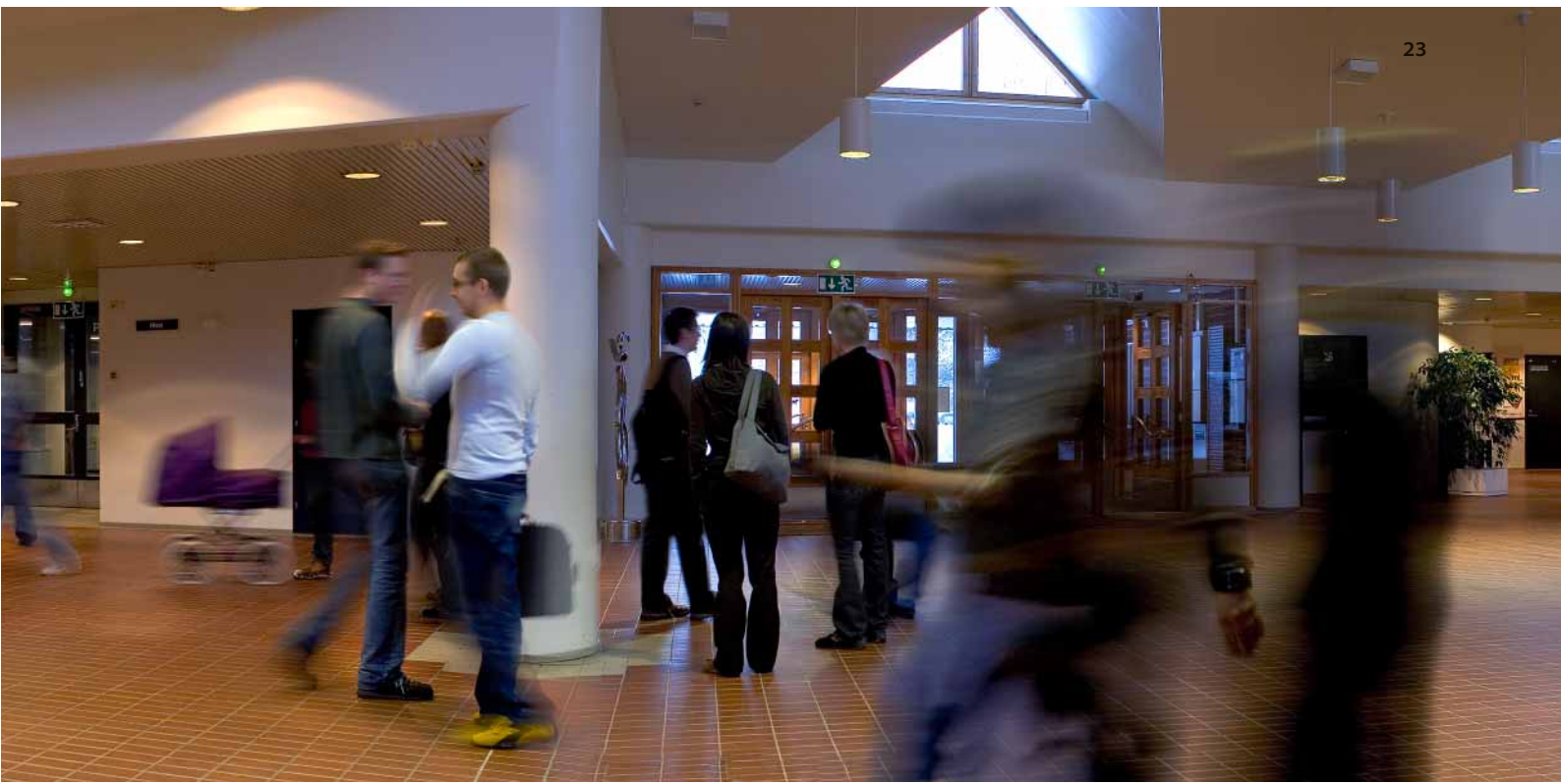
Rauhala selvitti Lapin yliopiston yhteisökuvaa tekemällä lomakekyselyn yliopiston opiskelijoille ja henkilökunnalle. Yhteensä kyselyyn vastasi reilut neljäsataa opiskelijaa ja henkilökuntaan kuuluvaa. Vastausten perusteella hän vertaili opiskelijoiden ja henkilökunnan mielikuvia toisiinsa sekä Lapin yliopiston yhteisökuvan tavoitteisiin, jotka tulevat esille erilaisissa strategisissa linjauksissa, kuten arvoissa sekä opetuksen ja tutkimuksen laatutavoitteissa.

Rauhalan tutkielman mukaan Lapin yliopistossa tavoitteet ja kokemukset vastasivat toisiaan kohtuullisen hyvin. Etenkin pohjoisuus on todellisuutta niin mielikuvissa kuin tavoitteissakin.

– Mielikuva Lapin yliopistosta pohjoisena toimijana ja pohjoisen puolestapuhujana oli lähes kaikilla vastaajilla

Maine puntarissa

vahva. Yliopistoa pidettiin hyvin vahvana pohjoisena vaikuttajana, Rauhala kertoo ja jatkaa, että huomiota tulisikin kiinnittää tutkimukseen ja opetukseen.

– Opetus arvioitiin pääosin laadukkaaksi, mutta jonkin verran muita yliopistoja heikkotasoisemmaksi. Sama asetelma toistui vahvempana myös tutkimuksessa.

Kuinka paljon tämä mielikuva ilmentää todellista laatua ja kuinka paljon yliopiston itsetuntoa, jää vielä kysymykseksi, johon tulevaisuudessa antanee vastauksia yliopistossa työn alla oleva laadunvarmistusjärjestelmä.

Roolierot muokkaavat mielikuvia

Kaiken kaikkiaan opiskelijoiden mielikuva Lapin yliopistosta vastasi tavoitekuvaa paremmin kuin henkilökunnan mielikuva, vaikka mielikuvat olivatkin hyvin samansuuntaisia. Eroja löytyi Rauhalan mukaan eniten sisäisen viestinnän sekä yleisen tyytyväisyyden ja viihtyvyyden arvioinnissa. Henkilökunnan kuva sisäisestä viestinnästä oli opiskelijoiden mielikuvaa myönteisem-

pi. Opiskelijat puolestaan arvioivat yleisen tyytyväisyyden ja viihtyvyyden paremmaksi kuin henkilökunta.

Rauhala toteaa, että on vaikeata arvioida, mistä erot johtuvat.

– Oma tutkielmani pyrkii vastaamaan lähinnä siihen, miten asiat ovat eikä siihen, miksi näin on. Yhteisökuvan tutkimuksissa voi toki pohtia sitä, johtuvatko tavoitellun ja toteutuneen yhteisökuvan erot viestinnällisestä ongelmasta vai löytyykö syy todellisuudesta ja käytännöistä. Henkilökunnan ja opiskelijoiden mielikuvaeroja tarkasteltaessa on kuitenkin hyvä muistaa, että heidän roolinsa ovat yliopistolla hyvin erilaisia ja siten erojakin varmasti löytyy, Rauhala selvittää.

Mielikuvat myyntitykkeinä

Myös yliopistot ovat joutuneet myöntämään mielikuvien voiman, kun korkeakoulujen välinen kilpailu hyvistä opiskelijoista on kiristynyt.

– Yliopistojenkin on markkinoitava itseään ja panostettava yhteisökuvaansa,

jotta ne saisivat laadukkaita hakijoita koulutusohjelmiinsa, Rauhala sanoo ja toteaa, että sisäinen yhteisökuva on tärkeä senkin vuoksi, että se vaikuttaa esimerkiksi työntekijöiden ja opiskelijoiden viihtyvyyteen, työssä tai opiskelussa suoriutumiseen sekä halukkuuteen pysyä yliopistossa työntekijänä tai opiskelijana.

Yhteisöt voivat toki itse vaikuttaa sekä sisäiseen että ulkoiseen yhteisökuvaansa toimimalla tavoitellun maineen edellyttämällä tavalla.

– Totuudenvastaisella tai liioitellulla markkinoinnilla voidaan luoda ainoastaan lyhytaikaisia mielikuvavaikutuksia, sillä asioiden todellinen laita tulee ilmi viimeistään siinä vaiheessa, kun henkilöllä syntyy omakohtaisia kokemuksia organisaatiosta. Ei siis tule kertoa esimerkiksi laadukkaasta palvelusta, jos todellisuudessa palvelu on huonoa, koska tämä romuttaisi yhteisön imagon. ●

Maine
puntarissa

Satu Peteri

”Kiva kun otitte yhteyttä!”

Onko yliopistolla parempaa maineen rakentajaa kuin koulutusta vastaavaan työtehtävään työllistynyt alumni? Työelämä- ja rekrytointipalveluissa selvitetään, ovatko Lapin yliopiston maisterit tyytyväisiä suorittamaansa tutkintoon, kun valmistumisesta on kulunut viisi vuotta.

Lapin yliopisto on mukana akateemisten rekrytointipalveluiden Viisi vuotta työmarkkinoilla -uraseurantatutkimuksessa, jolla hankitaan työelämäpalautetta tutkintojen kehittämiseen ja yliopistojen laatutyöhön. Lapin yliopistosta vuonna 2000 valmistuneet maisterit eli alumnit antavat arvokasta työelämäpalautetta tutkintojen vaikuttavuudesta, laadusta ja osumatarkkuudesta työmarkkinoilla.

Uraseurantakyselyn kautta saadaan pitkän aikavälin tietoa myös työurien laadullisista tekijöistä. Seuranta valaisee, minkälaisissa työtehtävissä maisterit ovat toimineet valmistumisensa jälkeen ja miten he kokevat yliopistokoulutuksen merkityksen oman työuran ja työtehtävien hoitamisen näkökulmista. Nykyiset opiskelijat saavat vinkkejä sivuainevalintoihin ja tietoa ajankohtaisista työelämätaidoista.

Vuonna 2000 valmistuneiden maisterien muistot entisestä opinahjosta olivat pääosin myönteisiä. Useimmat olivat melko tai erittäin tyytyväisiä Lapin yliopiston opetustarjontaan ja suoritettuun tutkintoon. Voi olla, että aika kultaa muistot, mutta osalla tuntui olevan jopa ikävä Lapin yliopistoon. Huomattavan moni suunnitteli tai haaveili jatko-opinnoista.

Monet ilahtuivat yhteydenotosta ja siitä, että yliopisto on kiinnostunut valmistuneiden uravaiheista ja työelämästä tulevista palautteista. Runsaista sanallisista vastauksista voi myös päätellä, että alumnit antoivat mielellään työn vaatimuksista kumpuavia vinkkejä nykyisille perusopiskelijoille.

Parhaimmat mainesanat yliopisto sai siitä, että opinnot olivat kehittäneet kykyä itsenäiseen työskentelyyn, alan teoreettista osaamista, analyttisen ja systemaattisen ajattelun taitoja sekä tiedonhankintataitoja. Nämä olivat esimerkkejä avaintaidoista, joita kyselyyn vastanneet alumnit olivat työurallaan tarvinneet erilaisissa akateemisissa asiantuntijateh-

Soile Matero valmistui kasvatustieteen maisteriksi Lapin yliopistosta vuonna 2000. Matero on johtanut Sokos Hotel Vaakunaa Rovaniemellä kaksi ja puoli vuotta.

– Opiskelin kasvatustieteen lisäksi markkinointia, matkailua ja psykologiaa. Olin jo aiemminkin kouluttanut itseäni työn ohessa, mutta yliopisto-opintojen myötä siirryin ammatillisesti uudelle tasolle. Näkökulma yhteiskunnasta, yrityksestä ja ihmisestä laajeni. Myös teorian ja tutkimuksen merkitys omassa työssä selkiytyi ja opinnoista onkin ollut apua mm. strategioiden suunnittelussa.

tävissä. Työelämäpalautteiden perusteella tutkintojen iskukykyä voitaisiin parantaa lisäämällä esimerkiksi projektinhallintaa, käytännön harjoittelua, esiintymis- ja viestintätaitoja sekä työelämässä tarvittavia esimiestäitoja. •

Kirjoittaja on Lapin yliopiston työelämä- ja rekrytointipalveluiden kehittämisspäällikkö.

Vakaalle työuralle alun epävakauden jälkeen

Vuonna 2000 valmistuneista maistereista peräti 82 % ilmoitti, että työssäoloaika oli ehtinyt kertyä 4–5 vuotta syksyyn 2005 mennessä. Valtaosa koki olleensa koulutusta vastaavissa tehtävissä valmistumisen jälkeisen ajan. Seurantahetkellä keskimääräinen bruttopalkka oli 2 680 euroa. Useimmat työskentelivät valtion tai kunnan palveluksessa (71 %). Yksityisellä sektorilla oli vajaa viidesosa, 8 % toimi järjestön, seurakunnan tai säätiön palveluksessa ja 4 % toimi itsenäisenä yrittäjänä, ammatinharjoittajana tai freelancerina. Lapin yliopiston maisterit työllistyivät kautta Suomen. Kuitenkin enemmistö (57 %) oli seurantahetkellä Pohjois-Suomessa.

Mahdolliset työttömyyskokemukset osuivat työuran alkuun. Heti valmistumisen jälkeen työttömänä oli 20 %, mutta syksyllä 2005 enää 2 %. Viiden vuoden aikana 40 % oli kokenut työttömyyttä. Työttömyys oli useimmiten ollut kertaluonteista. Vastaavasti 60 % ei ollut työurallaan lainkaan työttömyyskokemuksia. Työuran alussa useimmat maisterit olivat määräaikaisissa työsuhteissa, mutta käynnistymisvaiheen epävakaas oli useimmilla vakiintunut syksyyn 2005 mennessä. Työuran alussa 26 % oli löytänyt vakituisen työpaikan, mutta seurantahetkellä jo 60 % oli vakituisessa työ- tai virkasuhteessa.

Antti Koski

Tieteellisyys kilpailuvaltiksi yliopiston kolmannessa tehtävässä

Teoreettista, eikä yhteyttä käytäntöön. Tähän kärjistettyyn mielikuvaan yliopistosta törmää vielä varsin usein. Mielikuva yhteyden puuttumisesta käytäntöön ei pidä paikkaansa perusopetuksen ja tutkimuksen osalta, mutta erityisen haastava se on yliopiston kolmannelle tehtävälle eli alueelliselle kehittämiselle.

Viime vuosien aikana on käynnistetty keskustelua yliopistojen kolmannesta tehtävästä, ympäröivän yhteiskunnan ja alueellisen kehityksen tukemisesta. Keskustelu kolmannesta tehtävästä on ollut vilkasta. Eräiden näkemysten mukaan kolmannessa tehtävässä ei ole mitään uutta, kun taas toiset näkevät sen uhkana, joka johtaa yliopiston perusidean rapautumiseen.

Oltiin kehityssuunnasta mitä mieltä hyvänsä, selvää on, että yliopistoista on tullut aktiivisia paikallisia toimijoita muiden toimijoiden joukossa. Mielikuvat ja maine ovat tässä tilanteessa tekijöitä, jotka vaikuttavat keskeisesti alueellisen kehittämisen mahdollisuuksiin ja vaikuttavuuteen.

Maine ansaitaan teoilla

Tämän päivän johtamisopit näkevät maineen keskeisenä menestystekijänä. Maine on sidosryhmien näkemys organisaatiosta ja se syntyy kokemusten kautta. Imagon ja ulkoisen kuvan luomisessa voidaan hyödyntää viestinnän keinoja, mutta maineen luominen ja kehittäminen on huomattavasti haasteellisempaa. Maine ansaitaan teoilla, sitä ei voida rakentaa imagon tavoin.

Ulkoisesti rahoitetun kehittämis- ja tutkimustoiminnan sekä erilaisten palvelutehtävien laajentumisen myötä yliopistoihin on syntynyt erillisiä yksiköitä, keskuksia ja instituutteja. Lapin yliopistossa perustettiin viime syksynä Lapin yliopiston aluepalvelut-erillislaitos, jonka kautta tarjotaan alueelle avoimen yliopisto-opetuksen, kehittämis- ja tutkimustoiminnan sekä täydennyskoulutuksen palveluja.

Organisaatiouudistuksen yhtenä keskeisenä tavoitteena on antaa sidosryhmille ja asiakkaille aikaisempaa yhtenäisempi kuva yliopiston aluepalvelutoiminnasta. Nämä organisatoriset ratkaisut voidaan nähdä myös imagon luomisena, jolla luodaan Lapin yliopiston aluepalveluista yhtenäisempää ulkoista kuvaa.

Aluekehittäjän rooli vaatii työtä

Alueellisen kehittämisen näkökulmasta nykyistä mielikuvaa on kyettävä muuttamaan niin, että yliopistollisuus ja tieteellisyys muotoutuvat keskeiseksi kilpailuvaltiksi. Yliopiston ytimen eli tiedekuntien sekä yliopiston ympäristön välimaastoon sijoittuvilla välitysorganisaatioilla on keskeinen tehtävä yliopistollisen osaamisen muokkaamisessa ja siirtämisessä. Kehittämisestä vastaavien tahojen ja tutkijoiden haasteellisenä tehtävänä on muokata yliopiston tieteellinen osaaminen sellaiseen muotoon, että se on siirrettävissä käytäntöön. Tässä tehtävässä onnistuminen ratkaisee sen, millaisen roolin yliopisto saa alueen kehittäjänä.

Maineen osalta on varmasti kehitettävää Lapin yliopistollakin, mutta jo tällä hetkellä on nähtävissä useita positiivisia merkkejä alueellisen kehittämisen alueella. Avoimen yliopiston ja täydennyskoulutuksen laajuutta kuvaavat tunnusluvut kestävät hyvin valtakunnallisen vertailun. Lisäksi innovatiiviseksi malliksi osoittautunut Maakuntakorkeakoulu edistää alueen koulutus-, kehittämis- ja tutkimustarpeiden ennakoitua sekä tukee laajempien kehittämiskokonaisuuksien rakentamista.

Lapin yliopistolla on kaikki edellytykset ottaa merkittävä rooli alueen kehittäjänä. Jotta se onnistuu, tarvitaan alueellisen kehittämistyön tekijöiden keskinäistä luottamusta ja yhteistyötä. •

Kirjoittaja on kehittämisspäällikkö Lapin yliopiston koulutus- ja kehittämisspalveluissa

Eveliina Olsson

TRADITIOLLA ON VAHVA ASEMA KIINALAISessa TAIDEOPETUKSESSA

Chongqiao Xie tekee vertailevaa tutkimusta Rovaniemellä

Taiteiden tiedekunnan vieraileva tutkija Chongqiao Xie kerää aineistoa suomalaisen taide- ja muotoiluaineiden opetuksen teorioista ja käytännöistä. Kiinan valtion myöntämän stipendin turvin tutkimusvaihdossa oleva Xie palaa kotimaahansa lokakuussa. Tutkijan toiveissa on, että kiinalaista ja suomalaista opetuskulttuuria toisiinsa vertaava väitöskirja valmistuisi pian kotiinpaluun jälkeen. Se on kansissa mahdollisesti jo vuoden loppuun mennessä.

– Kuulin Taideteollisessa korkeakoulussa opiskelleelta kollegaltani, että talvi on Suomessa jäätävä, mutta ainakaan vielä täällä ei ole ollut juurikaan sen kylmempää kuin talvisessa Pekingissä, jossa lämpömittari laskee välillä miltei pariin-kymmeneen pakkasasteeseen, sanoo *Chongqiao Xie* ennen tammikuun paukkupakkasia. Pekingin yliopistossa taide- ja muotoiluaineita opettava Xie saapui Rovaniemelle viime lokakuussa ja viipty Lapin yliopiston vieraana kokonaisen kalenterivuoden.

Opetuskulttuuri yllättävän samanlainen

Xie työstää Rovaniemellä väitöskirjaansa, jossa verrataan suomalaista ja kiinalaista taiteen ja muotoilun opetusta

toisiinsa. Hän kerää vertailevaa tutkimusaineistoa taiteiden tiedekunnasta, jossa hän havainnoi opetustilanteita ja haastattelee opiskelijoita ja opettajia. Xie on kiinnostunut suomalaisesta koulutusjärjestelmästä, taide- ja muotoilun opetuksen teorioista ja opettamisen tavoista. Kolmen kuukauden havainnoinnin perusteella hän toteaa varovasti, että kiinalaisessa ja suomalaisessa taideopetuksessa on paljon yhteistä, mutta selviä erojakin on havaittavissa.

– Opetustilanne on Suomessa huomattavasti vapaampi kuin Kiinassa. Tämä näkyy erityisesti siinä, että opiskelijat saapuvat tunneille usein myöhässä ja lähtevät niiltä pois mielensä mukaan. Tämä ei mitenkään ole mahdollista Kiinassa. Opiskelija- ja opettajavaihto on myös huomattavasti vilkkaampaa täällä kuin kotimaassani, Xie kertoo.

Vaikka maiden välisiä eroja on helppo osoittaa, on Chongqiao Xien mukaan suomalaisessa ja kiinalaisessa opetuskulttuurissa myös paljon yhteneväisyyksiä. Molemmissa maissa esimerkiksi opiskellaan piirustusta ja maalausta eikä opetuksen tukena käytetä juurikaan oppikirjoja. Myös taideopettajat niin Kiinassa kuin Suomessakin toimivat pääsääntöisesti itsekin taiteilijoina. Xie on koulutukseltaan graafikko, opetustyönsä ohella hän suunnittelee muun muassa kirjojen ja CD-levyjen kansia, verkkosivustoja, pakkauskaukia ja logoja.

– Opettamisen kannalta on tärkeää, että kosketus taiteen tekemiseen säilyy, Chongqiao Xie sanoo.

Kansantaidetta vai nykytaidetta?

Keski-Kiinassa, Wuhan kaupungissa ylemmän korkeakoulututkintonsa suorittanut Xie pohti lopputyössään perinteen kiinalaisen kansantaiteen hyödyntämistä nykypäivänä. Traditio on läsnä myös tutkijan omassa tekemisessä: hän harjoittaa ja opettaa kiinalaista kansantaidetta, paperileikkausta. Teräväkärkisillä saksilla leikattujen, taidokkaiden paperifiguurien tekeminen on etenkin Kiinan maaseudulla edelleenkin suosittu taidemuoto. Huhtikuussa Xie pitää työpajan paperileikkauksesta myös Lapin yliopiston opiskelijoille.

Paperileikkaukseen kulminoituu keskeinen kiinalaisen taide- ja muotoiluopetuksen ongelma: miten perinteinen kansantaide tulisi huomioida opetussuunnitelmissa. Toiset taideopettajat ovat Xien mukaan sitä mieltä, että taide- ja muotoiluopetuksen tulisi perustua traditioon, toisen näkemyksen mukaan taas perinteinen kansantaide ei kuulu opetuksen piiriin, vaan sen tulisi perustua kansainvälisiin taiteen ja muotoilun nykysuuntauksiin.

– Minusta kiinalaisessa taide- ja muotoiluopetuksessa tulisi löytää tasapaino traditionaalisten taidemuotojen ja nykytaiteen välillä. Kumpaakaan ei tulisi hylätä, vaan sekä menneisyys että nykyisyys tulisi nähdä voimavarana. ●

Chongqiao Xie

Chongqiao Xie (s. 1973) suoritti ylemmän korkeakoulututkinnon Hubein teknillisessä yliopistossa vuonna 2001. Vuodesta 2003 hän on toiminut Pekingin yliopiston taideopettajana. Hän saapui Rovaniemelle viime lokakuussa ja kerää täällä aineistoa väitöskirjaansa varten.

Harri Veistinen - Lapin yliopistosta menestyssarjan käsikirjoittajaksi

1. Taiteen maisteri Harri Veistinen on kotoisin Kiukaisilta, joka sijaitsee Porin ja Rauman välimaastossa. Millainen oli nuoruutesi ja mikä sai sinut kiinnostumaan kirjoittamisesta?

Nuoruudessa tuli harrastettua paljon sarjakuvien ja kirjojen lukemista sekä elokuvien ja television katselua, joten sitä kautta syntyi varmaan innostus tarinoiden keksimiseen.

Esimerkiksi minulla on jossain vielä tallella epookkimainen sarjakuva kissojen jääkiekkjoukkueesta. Se tuli kyhättyä siinä kuudennen ja seitsemännen luokan tienoilla, ja luullakseni vastaavia yrityksiä oli jo aikaisemminkin, mutta onneksi niistä ei ole enää todisteita.

Muistelisin myös, että vaikka kirjoittelinkin nuorena kaikenlaista, idea nimenomaan televisiokäsikirjoittamisesta syntyi vasta Rovaniemellä, ensimmäisenä luvuonna.

Tai ainakin yritin sitä silloin ensimmäistä kertaa.

2. Mikä sai sinut lähtemään 1995 rannikolta sisämaahan Lapin yliopiston taiteiden tiedekuntaan opiskelemaan audiovisuaalista mediakulttuuria? Oliko kyseessä veto- vai työntövoima?

Vetovoima. Tosin vetovoiman syy ei ollut ensisijaisesti koulu, vaan halusin nimenomaan mahdollisimman kauas opiskelemaan. Oletin nimittäin, että se tekisi vain hyvää itsenäistymisen kannalta, jos asuttaisiin kaukana turvallisista kotipiireistä. Se, että Rovaniemellä sattui olemaan vielä mielenkiintoinen koulu, oli hyvää plus-saa.

Joka tapauksessa tämä Rovaniemen keikkani, joka kesti lopulta koulun ja työttömyyden myötä seitsemän vuotta, oli varsin kannattava. Ja ehkä se itsenäistymisenkin onnistui.

3. Vuosikurssisi opiskelijat ovat menestyneet urallaan hyvin. Esimerkiksi *Riikka*

Harmaala (ent. Tervaoja) suunnittelee Kouvolan teatterin markkinointia ja *Hanna Strömberg* älykkäitä ympäristöjä ja uudenlaisia käyttöliittymiä. Mikä teitä innoitti?

Meidän vuosikurssi tuli muistaakseni tavattoman hyvin toimeen keskenään. Oli jopa jonkun sortin luokkahenkeä. Voisi siis päätellä, että koska oli hauskaa tulla kouluun, se saattoi innoittaa.

Itse asiassa nuo ensimmäiset yliopistovuodet sijoittuvat ehdottomasti kärkipäähän ainakin oman elämäni kohokohdissa. Enkä usko, että ”Aika kultaa muistot”-teoria vaikuttaisi tähän mielipiteeseen.

4. Pro gradu -tutkielmassasi pohdit mm. onko vanhojen aristoteelisten sääntöjen rikkominen mahdollista televisiosarjoissa. Onko se?

Uskon edelleen, että on. Tosin perustelut ja päätelmät saattaisivat olla pikkaisen fiksumpia. En kehtaa edes vilkaista koko gradua.

Mutta kyllähän nuo käsikirjoittamisen ’perussäännöt’ ovat käyttökelpoisia, ja ainakin ne kannattaa takoa takaraivoon ennen kuin rupeaa kikkailemaan.

5. Opiskellessasi Lapin yliopiston taiteiden tiedekunnassa aloit lähetellä tekstejäsi eri puolille ja pyrit kesätöihin TV2:lle huonolla menestyksellä. Et kuitenkaan ryhtynyt käsikirjoittajana luuseriksi, vaan pyrit määrätietoisesti eteenpäin. Onni potkaisu *Rakastuin mä luuseriin* -sarjan myötä. Mitä tapahtui?

Joo, en päässyt kesätöihin, mutta lukivat samalla erään käsikirjoitukseni (lukijana oli sattumoisin Luuserin ohjaaja *Jukka-Pekka Siili*), ja koska kyseinen käsikirjoitus sai positiivista palautetta, rohkaistuin lähettämään heille silloin tällöin uusia juttuja. Uskoisin, että vuosien saatossa kakkosen väki huomasi minun olevan tosissaan ja ehkä jopa pikkaisen kehittynyt, ja siksi uskalsivat lopulta luottaa minuun.

Joka tapauksessa, lopulta siis vuosia ensiyrityksen jälkeen, kirjoitin tuon *Luuseri*-sarjan. Se oli silloin vielä neliosainen. Lähettelin tätä käsikirjoitusta taas ympäriinsä – lähinnä työnäyteenomaisesti. Lopulta se osui oikeiden ihmisten käsiin juuri oikeaan aikaan ja he tilasivat sitten 12 osaa, mikä oli varsin positiivinen yllätys.

Alumnin uraikkuna

TV Tiedotus/kuva:Harri Hinkka

Harri Veistinen

valmistui taiteen maisteriksi vuonna 2000. *Rakastuin mä luuseriin* -sarjan työryhmä palkittiin draaman erikois-Venlalla tammikuussa 2006.

Valokuva: N.H.

Annamari Turunen

Perinteiset immateriaalioikeudet eivät pysty vastaamaan digitaalitalouden haasteisiin

Oikeustieteen kandidaatti *Annamari Turusen* oikeustieteen väitöskirjassa tutkitaan immateriaalioikeuden ja digitaalitalouden välistä suhdetta.

Annamari Turusen mukaan digitaalitalouden ydin muodostuu eri tekijöiden välisestä yhteistoiminnasta, jolloin digitaalitalouden keskeisiä tekijöitä ovat mm. informaatio- ja kommunikaatioteknologia, kiihtyvä taloudellinen kasvu ja sen verkottuva globaalisuus.

Turusen mukaan perinteinen immateriaalioikeuksien (aineettomien oikeuksien) järjestelmä on staattinen. Tällaisia perinteisiä immateriaalioikeuksia ovat esimerkiksi tekijänoikeus, patenti ja tavaramerkki. Digitaalitalouteen ei voida kuitenkaan soveltaa enää staattista järjestelmää, vaan siihen tarvitaan uutta dynaamista kokonaisvaltaista näkökulmaa.

– Digitaalitaloudessa lopputuote voi olla esimerkiksi verkkosivusto, joka muodostuu useiden eri tekijöiden työn tuloksesta. Tällöin sivuston oikeuksia on vaikea tar-

kastella perinteisten staattisten oikeuksien näkökulmasta. Pysyäksemme digitaalitalouden kehityksen kulkussa tarvitsemme uuden dynaamisen oikeusjärjestelmän, Turunen sanoo.

Turusen mukaan dynaamisessa tarkasteltavassa pyritään kokonaisvaltaiseen toimintojen hallintaan. Tutkimuksessa rakennetaan immateriaalioikeuksien järjestelmää, jossa lähtökohtana on oikeuksien ja toimintojen hallinnointi, eikä siis pelkästään perinteinen staattinen yhden oikeudenhaltijan tai toimijan vallan vahvistaminen.

Annamari Turunen työskentelee tutkijana Suomen Akatemian rahoittamassa *Comedy of Commons* -tutkimusprojektissa.

Väitös 15.12.2005

Annamari Turunen: *Innovations as Communication Processes. A Legal Architecture for Governing Ideas in Business*

Lisurit

Työntekijöiden vaihtuvuus ja medikalisaatio puhuttavat päihdetyötä

Suurimmaksi huolenaiheeksi *Merja Laitila-Ukkolan* päihdetyötä käsittelevässä lisensiaatintutkimuksessa nousi medikalisaatio sekä lääketieteen ja sosiaalitieteiden välinen valtataistelu. Myös moniammatillinen yhteistyö päihdeongelmaisten hoidossa on ongelmallista työntekijöiden vähyyden ja vaihtuvuuden vuoksi.

Laitila-Ukkolan tutkimuksessa tarkastellaan suomalaisen päihdehuollon sosiaalityön sisällön ja luonteen muotoutumista 1950-luvulta 2000-luvun alkuvuosiin. Tutkimuksessa kuvataan päihdehuollon sosiaalityön olennaisia piirteitä ja luodaan kokonaiskuvaa sosiaalityön osuudesta päihdeongelmaisten hoidossa. Tutkimuksessa on haastateltu henkilöitä, jotka ovat osallistuneet ja vaikuttaneet sekä perinteisten että uudempien hoitopoliittisten käytäntöjen muotoutumiseen päihdehuollossa.

Tutkimuksen mukaan medikalisaatio on 2000-luvun alkupuolella erityisen ajankohtainen ilmiö myös päihdehuollossa. Suurimmaksi huolenaiheeksi tutkimuksessa nousikin lääketieteen ja sosiaalitieteiden välinen valtataistelu. Sosiaalityön näkökulmasta pelkona on se, että sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyön lisääntyessä sosiaalityötä aletaan määrittellä ja tulkita yhä enemmän terveydenhuollon tavoitteista käsin. Tutkimus kuitenkin vahvistaa käsitystä, että päihdeongelmien hoidossa tarvitaan sekä sosiaalityöpohjaista että lääketieteellistä lähestymistapaa.

Lisuri 13.12.2005

Merja Laitila-Ukkola: *Päihdehuollon näköinen sosiaalityö? Suomalaisen päihdehuollon sosiaalityötarinoita.*

Tervetuloa virkaanastujaistilaisuuteen

*tiistaina 28.2.2006
klo 9.15 Fellman-saliin,
Yliopistonkatu 8, Rovaniemi*

Virkaanastujaisesitykset

Luontomatkailun professori MMT

Liisa Tyrväinen

*Luontomatkailun tulevaisuudenkuvia
– monikäyttöiset metsät matkailun voimavarana*

Naistutkimuksen professori KT Päivi Naskali

Naistutkimus uusien tietämisen tilojen avaajana

**Kasvatustieteen, erityisesti opettajankoulutus,
professori KT Anneli Lauriala**

Opettaja, tutkimus ja opettajankoulutus

Metsäntutkimuslaitoksen
Rovaniemen toimintayksikön
johtaja Martti Varmola ja
kasvatustieteiden tiedekunnan dekaani
Kaarina Määttä esittelevät professorit.

Näitä julkisia esitelmiä kutsun kunnioittavasti
kuulemaan Lapin yliopiston opettajat,
virkamiehet ja opiskelijat sekä muut tieteen
harjoittajat, suositajat ja ystävät.

Esko Riepula
Lapin yliopiston rehtori

Liisa Tyrväinen

on syntynyt 28.2.1963 Varkaudessa ja kirjoittanut ylioppilaaksi Päiviönsaaren lukiosta vuonna 1981. Hän on suorittanut maatalous- ja metsätieteiden maisterin tutkinnon Helsingin yliopistossa 1988 sekä maatalous- ja metsätieteiden lisensiaatin tutkinnon 1995 ja tohtorin tutkinnon 1999 Joensuun yliopistossa.

Tutkimustyössään Tyrväinen on käsitellyt metsien aineettomien hyötyjen taloudellista arvottamista, kaupunkimetsien ja metsämaiseman suunnittelua ja hoitoa sekä luontomatkailun ja metsätalouden yhdistämistä. Hänen tutkimusintressinsä liittyvät eri intressiryhmien arvostusten ja sosiaalisen tiedon yhdistämiseen osaksi metsä- ja maankäyttösuunnittelua ja päätöksentekoa. Tällä hetkellä Tyrväinen tutkii laajasti luontomatkailun kysymyksiä, mm. kestävästä matkailukehityksestä, luonnon matkailukäyttöä ja paikallisia luontoarvoja.

Tyrväisellä on kaikkiaan 34 kotimaista ja 45 kansainvälistä tieteellistä julkaisua. Hän on mukana kansainvälisessä metsäalan teknistieteellisessä yhteistyössä mm. yhteiseurooppalaisissa luontomatkailun ja virkistyskäyttötutkimuksen sekä metsien hyvinvointivaikutuksia selvittävissä hankkeissa.

Liisa Tyrväinen on työskennellyt Joensuun yliopiston metsätieteellisessä tiedekunnassa yliassistenttina 1991–96 sekä Helsingin ja Joensuun yliopistossa useiden luontomatkailuun ja maisemansuunnitteluun liittyvien projektien tutkijana ja johtajana 1997–2005.

Metsäntutkimuslaitoksen johtokunta nimitti maatalous- ja metsätieteiden tohtori Liisa Helena Tyrväisen luontomatkailun professoriksi Metsäntutkimuslaitoksen Rovaniemen tutkimusasemalle 1. maaliskuuta 2005 alkaen. Professuuri on Metsäntutkimuslaitoksen, Lapin yliopiston ja Metsähallituksen yhteisesti rahoittama.

Valokuva: Liisa Tyrväisen arkisto

Päivi Naskali

on syntynyt 7.6.1956 ja kirjoittanut ylioppilaaksi Ylivieskan lukiossa vuonna 1975. Humanististen tieteiden kandidaatin tutkinnon hän suoritti 1979 ja kasvatustieteiden kandidaatin tutkinnon 1981 Jyväskylän yliopistossa. Lapin yliopistossa Naskali on suorittanut kasvatustieteiden lisensiaatin tutkinnon 1991 ja kasvatustieteen tohtorin tutkinnon 1998.

Naskalin tutkimuksen painotukset ovat kasvatusta- ja opetusajattelun feministisessä analyysissä, pohjoisen sukupuolikulttuurin kysymyksissä sekä feministisessä pedagogiikassa. Näiltä aloilta hän on julkaissut noin 40 artikkelia, toimittanut julkaisuja ja esitelmöinyt kansainvälisissä konferensseissa. Tällä hetkellä Naskali keskittyy tutkimuksessaan feministiseen pedagogiikkaan ja nykyisen koulutusideologian rakentaman sukupuolituneen subjektin tutkimiseen.

Päivi Naskali on työskennellyt mm. tutkimussihteerin ja -assistentin tehtävissä Jyväskylän yliopistossa vuosina 1979–85. Lapin korkeakoulun palvelukseen Naskali tuli 1985, mistä lähtien hän on työskennellyt tutkimustehtävien ohella mm. kasvatustieteen assistenttina, yliassistenttina ja apulaisprofessorina. Naskalin tieteellistä toimintaa leimaa tieteidenvälisyys, mikä näkyy mm. ohjattavien väitöskirjojen poikkitieteellisyydessä.

Päivi Naskali on kehittänyt naistutkimusta merkittävästi sivuaineesta maisteriohjelmaksi Lapin yliopistossa. Hän on myös osallistunut aktiivisesti mm. yhteiskunnalliseen toimintaan Lapissa ja kehittänyt naistutkimuksen opetukselle valtakunnallista yhteistyöverkostoa.

Lapin yliopiston hallitus nimitti kutsusta kasvatustieteen tohtori Päivi Helinä Naskalin naistutkimuksen professorin virkaan kasvatustieteiden tiedekuntaan 1. elokuuta 2005 alkaen.

Valokuva:N.H.

Anneli Lauriala

on syntynyt 8.10.1947 Oulussa ja kirjoittanut ylioppilaaksi Karjasillan yhteiskoulusta vuonna 1966. Hän on suorittanut kasvatustieteiden maisterin tutkinnon 1977, lisensiaatin tutkinnon 1986 ja kasvatustieteen tohtorin tutkinnon 1997 Oulun yliopistossa.

Tutkimustyössään Lauriala on keskittynyt opettajankoulutuksen seurantaan ja arviointiin sekä sen teoreettisten lähtökohtien analyysiin ja opettajankoulutuksen uudistamiseen. Lisäksi Laurialan tuotannosta nousevat esille opettajan ammatillista kehittymistä ja identiteettiä sekä opettajan pedagogista asiantuntemusta ja ammatillista osaamista käsittelevät tutkimukset. Englanninkielisessä väitöstutkimuksessaan Lauriala keskittyi opettajien ammatillisten käsitysten ja toimintaorientaatioiden muuttumiseen uran kriittisissä siirtymävaiheissa. Tällä hetkellä Laurialan tutkimustoiminnassa painottuu opettajan ammatti-identiteetin kehitys opettajankoulutuksen aikana sekä kansainvälinen, oppilaiden koulukokemuksia ja identiteettiä tarkasteleva tutkimus.

Laurialan tieteellistä toimintaa leimaa kokeilevuus ja tutkimusten sovellettavuus opetustyössä. Hän on ollut mm. Opetushallituksen kanssa kehittämässä opettajankoulutusta ja vaikuttanut erityisesti luokahuoneopetuksen uudistamiseen 1980–1990-luvuilla. Lauriala on osallistunut aktiivisesti alansa kansainvälisiin kongresseihin, täydennyskouluttanut opettajia ja kouluviranomaisia sekä esitelmöinyt kansallisilla foorumeilla.

Anneli Lauriala on työskennellyt kasvatustieteen alalla tuntiopettajana, yliassistenttina, tutkijana ja apulaisprofessorina Oulun yliopistossa vuosina 1976–2003. Lapin yliopiston kasvatustieteen, erityisesti opettajankoulutuksen, dosentiksi hänet nimitettiin 2003 ja kasvatustieteen määräaikaiseksi professoriksi 1.8.2005.

Lapin yliopiston hallitus nimitti kasvatustieteen tohtori Irma Anneli Laurialan kasvatustieteen, erityisesti opettajankoulutuksen, professorin virkaan kasvatustieteiden tiedekuntaan 1. lokakuuta 2005 alkaen.

Professorien esittelyt kokosi: Eleni Mizaras

Kimmo Kähkönen: Miesnäkökulmaa sosiaalityöhön

1. Sosiaaliala on perinteisesti ollut naisvaltainen ala. Mikä sai sinut kiinnostumaan sosiaalityöstä?

Sosiaalityö on hyödyllistä työtä, jossa pystyy konkreettisesti auttamaan ihmisiä ja ratkaisemaan ongelmia. Suuri osa sosiaalityön asiakkaista on miehiä, joten myös työntekijöissä tarvitaan miehiä.

2. Sinua kiinnostaa sosiaalityössä miesnäkökulma. Miksi?

Sosiaalityö painottuu perinteisesti perheisiin, lapsiin ja naisiin, sillä yhteiskunta

haluaa aivan aiheellisestikin satsata tulevaisuuteen. Miesten syrjäytyminen on jäänyt osittain varjoon, vaikka yhteiskunnassamme on paljon syrjäytyneitä, moniongelmaisia miehiä. Miesten syrjäytymisen ehkäiseminen on kuitenkin tärkeää, koska sen vaikutukset näkyvät laajasti yhteiskunnassa, kuten perheväkivaltana ja päihdeongelmina.

Toisaalta miehen rooli on kymmenen viime vuoden aikana kokenut valtaavan muutoksen pehmeämpään suuntaan. Muutosta edustan itsekin sosiaalialan valinneena miehenä ja isänä.

3. Miten sosiaalityön rakenteet voisivat entistä paremmin tukea myös miehiä?

Yleisesti yhteiskunnassa on perheille suunnattuja palveluita huomattavasti enemmän, esimerkiksi koulu, neuvola ja lastensuojelu. Syrjäytyneiden miesten palvelut rajoittuvat usein perustoimeentulotuen turvaamiseen, vaikka yksilöllisillä palveluilla heitä voitaisiin entistä paremmin auttaa irti syrjäytymiskierrosta.

Varmasti yksi keino on pitää teemaa esillä ja luottaa ruohonjuuritason vaikuttamiseen, vaikkakin yksittäisen sosiaalityöntekijän mahdollisuudet sosiaalityön yhteiskunnallisten ulottuvuuksien muokkaamiseen ovat tietenkin rajoitetut. Samalla tärkeää olisi, että yhä useammat sosiaalityöntekijät lähtisivät mukaan poliittiseen päätöksentekoon.

4. Miten näet tulevana sosiaalityöntekijänä ja kahden lapsen isänä hyvinvointivaltion tulevaisuuden?

Olen pohjoismaisen mallin kannattaja ja uskon, että se säilyy. Mutta mallia on uudistettava, jotta se säilyisi jatkossakin kilpailukykyisenä köyhäinapuun ja hyväntekeväisyyteen luottavaa markkinatalousmallia vastaan.

Viime vuosina suurten rakenteiden, kuten terveyskeskuksen ja peruskoulun, rinnalle on tullut yksityissektorin palveluita. Asiakkaat pyritään myös julkisella sektorilla kohtaamaan entistä yksilöllisemmin. Sosiaalityössäkin lähtökohtana tulisi olla ihmisten kuunteleminen, joten toivon, että virastoihin sidottuja ajattelu- ja toimintatapoja pystyttäisiin muuttamaan nykyistä yksilöllisemmiksi myös sosiaalityön alalla.

Haastattelu: Sari Väyrynen

Opin polulla

Kimmo Kähkönen

Syntyperäinen rovaniemeläinen Kimmo Kähkönen opiskelee sosiaalityötä kolmatta vuotta Lapin yliopistossa. Aiemmin kokiksi ja merkonomiksi opiskellut Kähkönen on kahden lapsen isä.

Valokuva: N.H.

Siirrettäväksi tarkoitettu

Kunniatohtori Liisa Rautiaisen työt esillä Saksassa

Keminmaalainen taidemaalari, *Liisa Rautiainen* sai noin vuosi sitten kutsun Saksan Flammersfeldiin pitämään näyttelyä. Syksyllä 2005 Siirrettäväksi tarkoitettu -näyttely esitteli Lapin yliopiston kunniatohtoriksi nimitetyn Rautiaisen abstraktia taidetta.

Rautiaisen tuoreimmat maalaukset olivat viime syksynä esillä Kunstraum Püschheidissa vanhan maalaistalon kanalaan rakennetussa galleriassa. Näyttelyn työt olivat suurimmaksi osaksi vuoden 2005 työn hedelmiä. Samalla näyttelyn teokset edustavat Rautiaisen elämän, 86 vuoden, tekemisiä ja kokemuksia.

Näyttely on töiden kokonaisuus, joka kantaa nimeä Siirrettäväksi tarkoitettu. Se koostuu pääasiassa suurista maalauksista, jotka ovat syntyneet taiteilijan koko varhaisen liikkeistä. Liikkumisen ilo heijastuu kaikista teoksista, myös pienemmistä maalauksista ja sommitelmista. Rautiaisen inspiraation lähteeksi voi nähdä esimerkiksi aidanrakojen takaa pilkistävien värien vilinän tai modernin klassisen musiikin.

Rautiaisen näyttelyn teoksia yhdistää elinvoimainen viiva. Ne piirtyvät rytmikkäinä verkostoina tai itsenäisinä vetoina kankaalle ja paperille. Teoksissa on käytetty erilaisia tekniikoita, joissa vaihtelevat hiili, runsaat akryylimaalipinnat, pastelliliitu ja kollaasi.

Rautiaisen töissä värit antavat tilaa toisilleen: heleä tai arvovaltainen punainen, sykkivät keltaoranssi, keväinen vihreä ja mustan eri sävyt. Väripinnat asettuvat paikoilleen jäntevästi kuin pirstoutunutta maisemaa yhdistellen. Rautiaiselle on tärkeää kumota taiteen tekemisen rutiineja. Sattuman hallitseminen tai sen hyväksyminen näyttäytykin teoksissa tuoreutena ja eloisuutena.

Siirrettäväksi tarkoitettu on taiteen siirtämistä sekä aineellisesti että henkisesti. Nimensä mukaisesti näyttely välittää taiteen avulla tekemisen iloa ja mielekkyyttä sekä Rautiaisen taiteen omaehtoisuutta. Pitkän uran tehnyt kuvataiteilija jättää näyttelyn kautta jälkiä tulevaisuuteen.

Krista Murto

Taidekasvattaja ja kuvataiteilija

Liisa Rautiainen on syntynyt Kemissä vuonna 1919. Hän jäi eläkkeelle kuvaamataidon opettajan työstä vuonna 1979. Rautiainen on uransa aikana vaikuttanut monipuolisesti Pohjois-Suomen taideopetukseen. Taidekasvatustyönsä ohella hän on saanut tunnutusta myös kuvataiteilijana. Hänen töitään on Suomen lisäksi ollut esillä mm. Hollannissa, Saksassa, Unkarissa, Ruotsissa ja Yhdysvalloissa.

Liisa Rautiainen on ollut aktiivisesti mukana taidealan yhdistyksissä ja hänelle on myönnetty lukuisia taidepalkintoja, esimerkiksi Kemin taideyhdistyksen Lauri-patsas ja Lapin läänin taidepalkinto, Ars Arctica. Rautiainen nimettiin taiteen kunniatohtoriksi Lapin yliopiston ensimmäisessä promootiossa vuonna 1992. Kunniatohtorin arvo hänelle myönnettiin ansioitumisesta kuvataiteilijana sekä kuvataideopetuksen kehittämisestä Pohjois-Suomessa.

E.M.

Valokuva: Detlef Trefz

Lyhyesti

Lapin yliopiston hallitus nimitti kaksi dosenttia

Lapin yliopiston hallitus nimitti 14.12.2005 kuntoutusylilääkäri, lääketieteen ja kirurgian tohtori Heikki Hurrin kuntoutuksen dosentiksi ja yhteiskuntatieteiden tohtori Jari Eskolan sosiaali- ja kasvatustutkimuksen menetelmien dosentiksi yhteiskuntatieteiden tiedekuntaan.

Heikki Hurri on toiminut Invalidisäätiöllä erikoislääkärin virassa, apulaisylilääkärinä, kuntoutusylilääkärinä ja vuodesta 1998 lähtien Invalidisäätiön Kuntoutus Ortonin kuntoutusylilääkärinä ja tulosityksikön johtajana. Hurrin tieteellinen tuotanto käsittelee pääasiassa kroonista selkäkipua ja siitä kuntoutumista. Vuonna 2002 hän on saanut todistuksen kuntoutuksen erityis pätevydestä Suomen lääkäriliitolta.

Yhteiskuntatieteiden tohtori *Jari Eskolan* mittava tieteellinen tuotanto ja julkaisut käsittelevät laadullisia ja määrällisiä tutkimusmenetelmiä, korkeakoulututkimusta, yliopisto-opetusta ja -opiskelua sekä urheilua ja sosialisaatiota. Eskolan yhdessä *Juha Suorannan* kanssa kirjoittama *Johdatus laadulliseen tutkimukseen* on muodostunut alansa pieneksi klassikoksi. Työurallaan Eskola on toiminut mm. Kuopion yliopistossa sosiaalipsykologian määräämikäisenä professorina ja yliassistenttina sekä Lapin yliopistossa kasvatustieteen apulaisprofessorina, aikuiskasvatuksen assistenttina ja tutkijana.

Hallitus perusti rakennerahastoasiamiehen viran kehittämistä ja hallintopalveluihin ja vakinaisti virkaan yhteiskuntatieteiden maisteri *Arto Viirin* 1.2.2006 alkaen. Rakennerahastoasiamiehen tehtävänä on yliopiston hanketoiminnan tukipalvelu ja toiminnan suunnittelu, organisointi ja kehittäminen. Asiamiehen vastuulla ovat EU:n tutkimus- ja kehitysohjelmat, rakennerahasto-ohjelmat sekä Tekes-rahoitus. Asiamies seuraa myös alueellista kehittämistyötä ja vahvistaa Lapin yliopiston roolia sen vaikutusalueen kehittämisessä sekä hoitaa yhteyksiä alueen muihin koulutus- ja tutkimusorganisaatioihin sekä rahoittajiin.

Lapin yliopiston rehtorit valitaan 12.4.2006

Lapin yliopiston hallitus on päättänyt järjestää vaalikollegion kokouksen Lapin yliopiston rehtorin ja kahden vararehtorin valitsemiseksi 12.4.2006 klo 13.15.

Vaalikollegioon kuuluvat hallituksen jäsenet, tiedekuntaneuvoston jäsenet, hallintojohtaja ja erillisten laitosten johtajat tai johtajaksi määrätyt virkamiehet. Vaalikollegion puheenjohtajana toimii hallintojohtaja Juhani Lillberg.

Rehtori *Esko Riepuhan* toimikausi Lapin yliopiston rehtorina ja vararehtoreiden *Jukka Mäkelän* ja *Juha Karhun* toimikaudet päättyvät 31.7.2006. Rehtoreiden toimikausi on viisi vuotta ja uusi kausi alkaa 1.8.2006. Ilmoittautumismenettely käynnistetään rehtorin osalta julkisella ja vararehtoreiden osalta yliopiston sisäisellä kutsutuksella.

Suvi Ronkainen tutkimusmenetelmien professoriksi

Lapin yliopiston hallitus nimitti yhteiskuntatieteiden tohtori *Suvi Ronkaisen* kutsusta tutkimusmenetelmien professorin virkaan menetelmätieteiden laitokselle 1.2.2006 alkaen. Viran haltija toimii myös Lapin yliopiston yhteisen tutkijakoulun johtajana. Virkaan kuuluu Lapin yliopiston monitieteisen ja usealle tieteenalalle suunnatun tutkimusmenetelmäopetuksen sekä tutkijakoulutuksen kehittäminen.

Suvi Ronkainen on suorittanut valtiotieteen kandidaatin ja liseniaatin tutkinnot sosiaalipsykologiassa Helsingin yliopistossa sekä yhteiskuntatieteiden tohtorin tutkinnon sosiaalipsykologiassa Tampereen yliopistossa. Työurallaan hän on toiminut Suomen Akatemian tutkijana ja tutkijatohtorina sekä assistenttina Helsingin ja Tampereen yliopistossa. Lapin yliopiston palveluksessa hän on ollut vuoden 2002 alusta lähtien. Viime vuosina Suvi Ronkaisen tutkimustyö on painottunut sukupuolistuneen väkivallan ja siihen liittyvien ilmiöiden tutkimiseen.

Lapin yliopiston hallitus vakinaisti johtamisen professorin viran kauppatieteiden ja matkailun tiedekuntaan 1.8.2006 lukien. Viran tehtäväalueeksi on määritelty tieto- ja osaamisintensiivisen liiketoiminnan johtamiseen ja kehittämiseen liittyvä opetus- ja tutkimustoiminta.

Virka täydentää Lapin yliopiston laaja-alaisia liiketoimintaosaamiseen liittyviä opetus- ja tutkimustarpeita sekä tukee kauppatieteiden ja matkailun tiedekunnan profiloitumista Pohjois-Suomen kaupalliseen ja taloudelliseen toimintaan liittyviin kysymyksiin.

Lapin korkeakoulujen yhteistyö vahvistuu

Lapin maakuntakorkeakoulu on toiminut esimerkkinä useille maakuntakorkeakouluille eri puolilla Suomea. Hankkeena käynnistynyt Lapin maakuntakorkeakoulu vakinaistettiin joulukuussa 2005 tehdyllä sopimuksella.

Maakuntakorkeakoulun kehittämisessä ja vakinaistamisessa lappilaiset korkeakoulut ovat olleet maassamme tienraivaajina. Lapin maakuntakorkeakoulu on kehittänyt uudenlaisen tavan toimia korkeakoulupaikkakuntien ulkopuolella. Lappilainen pilottihanke onkin ollut esimerkkinä myös muille eri maakunnissa käynnistyneille maakuntakorkeakoulukokeiluille.

Lapin maakuntakorkeakoululla ei ole erillisiä alueellisia toimipisteitä. Toiminta perustuu korkeakouluyksiköiden ja seutukuntien yhteistyölle. Koordinoitu yhteistyö tuottaa Lapin seutukuntiin tarpeiden mukaisia koulutus-, tutkimus- ja kehittämishankkeita, jotka lisäävät osaamista ja hyvinvointia.

Vakinaistamissopimuksessa Lapin maakuntakorkeakoulun osapuolet, Kemi-Tornion ja Rovaniemen ammattikorkeakoulut, Lapin yliopisto ja Lapin kesäyliopisto, sitoutuvat jatkamaan yhteistyötään seutukuntia palvelevassa toiminnassa. Maakuntakorkeakoulun avulla pyritään jatkossa myös syventämään korkeakoulujen kampusyhteistyötä.

Neuvottelukunta tyytyväinen yhteistyöhön

Myös Lapin yliopiston neuvottelukunta käsittelee joulukuun kokouksessaan Lapin korkeakoulujen yhteistyötä. Neuvottelukunnan mukaan Lapin maakuntakorkeakoulu tekee valtakunnallisestikin urauurtavaa työtä korkeakoulutuksen kehittämiseksi Lapissa. Myös korkeakoulujen rehtorit ilmaisivat tyytyväisyytensä maakuntakorkeakouluun sekä lupasivat jatkaa yhteistyötään seutukuntia palvelevassa toiminnassa.

Neuvottelukunnan puheenjohtaja, hovioikeuden presidentti *Esko Oikarinen* totesi, että Lapin korkeakoulujen yhteiset askeleet ovat olleet kunnianhimoisia ja näkyviä. Lapin maakuntakorkeakoulu on erinomainen pohjoinen vastaus keskusteluun korkeakoulu-yhteistyön syventämisestä maassamme, *Oikarinen* totesi.

Aloite yhteisestä palvelukeskuksesta

Lapin lääninhallitus, Lapin yliopisto ja Rovaniemen kaupunki ovat tehneet yhteisen aloitteen Lapissa toimivien valtion organisaatioiden ja Rovaniemen kaupungin yhteisen talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen aikaansaamiseksi Rovaniemelle.

Tällä hetkellä Rovaniemellä toimii tilapäinen sisäasiainministeriön palvelukeskus, johon on koottu mm. Lapin lääninhallituksen, rajavartioston, maistraatin ja nimismiespiirin talous- ja henkilöstöpalvelut. Aloitteessa esitetään, että Rovaniemelle jo perustettuun palvelukeskukseen kootaan muiden hallinnonal-

jen vastaavat tehtävät, niiden joukossa Lapin yliopiston talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut. Samalla selvitetään mahdollisuudet vuoden 2006 alussa yhdistyneen Rovaniemen kaupungin osallistumiseen ko. palvelukeskuksen toimintaan.

Jorma Kajava tietoturva-alan tutkimusprofessoriksi

Lapin yliopiston opetus- ja tutkimusneuvosto on nimittänyt tekniikan lisensiaatti Jorma Kajavan tietoturva-alan tutkimusprofessorin virkaan.

Jorma Kajavalla on pitkä ura yliopisto-maailmassa. Hän on toiminut Oulun yliopiston tietojenkäsittelytieteen laitoksella mm. lehtorina vuodesta 1988 lähtien sekä määräaikaisena professorina vuosina 2000–2002. Kajava on tehnyt yli 400 julkaisua, joista tietoturva-alan tutkimusprofessuuriin liittyviä on yli 300. Kajava on ollut keskeisenä järjestäjänä Rovaniemen vuosittaisilla tietoturvapäivillä. Hän on myös toiminut osa-aikaisena toimitusjohtajana Oulun Tietotekniikka Oy:ssä.

Tietoturva-alan professorin tehtäviin kuuluu monitieteinen tietoturvalisuuden tutkimus ja alan opetuksen kehittäminen. Professori kehittää tutkimustoiminnallaan tietoturva-alaa pohjoisessa ja edistää tuotekehittelyä. Hän osallistuu opetuksen suunnittelemiseen, jolla turvataan alan osaava työvoima. Tavoitteena on yritystoiminnan ja julkisen hallinnon sovellutusten kehittäminen sekä tietoturva-alan liiketoiminnan monipuolistaminen.

Menetelmätieteiden laitos on saanut Lapin lääninhallituksen rahoitusta tietoturva-alaa tukevan yliopistolliseen tutkimustoiminnan kehittämiseen 31.10.2007 saakka. Rahoitus kattaa tietoturva-alan professuurin kulut.

Professori Heli Ruokamo dosentiksi Helsinkiin

Lapin yliopiston kasvatustieteen, erityisesti mediakasvatus, professori Heli Ruokamo on nimitetty mediakasvatuksen dosentiksi Helsingin yliopiston käyttäytymistieteelliseen tiedekuntaan.

Professori *Heli Ruokamo* toimii mediapedagogiikkakeskuksen johtajana Lapin yliopiston kasvatustieteiden tiedekunnassa. Hän on väitellyt kasvatustieteen tohtoriksi Helsingin yliopistossa vuonna 2000.

Heli Ruokamo johtaa Lapin yliopiston osuutta Suomen kasvatustieteiden tiedekuntien virtuaaliyliopistohanke KasVi:ssa sekä toimii johto- ja ohjausryhmien jäsenenä Oppimisympäristöjen monitieteisessä tutkijakoulussa. KasVi:a ja Oppimisympäristöjen tutkijakoulua

koordinoi Turun yliopisto. Heli Ruokamo toimii Suomen Akatemian Life as Learning -tutkimusohjelman MOMENTS-konsortiohankkeen Lapin yliopiston osuuden johtajana. Hanketta koordinoi Tampereen teknillinen yliopisto. Ruokamo toimii myös Lapin yliopiston MoBIT-tutkimusryhmän ja LEVIKE-hankkeen tutkimusosion johtajana. Lisäksi hän on Helsingin yliopiston koordinoiman oppimisen monitieteisen tutkimuksen CICERO Learning -verkoston johtoryhmän varajäsen.

Timo Jokela vierailevaksi professoriksi Skotlantiin

Lapin yliopiston kuvataidekasvatuksen professori Timo Jokela on nimitetty kolmivuotiskaudeksi ympäristötaiteen ja taidekasvatuksen vierailevaksi professoriksi skotlantilaisen Strathclyden yliopiston kasvatustieteen tiedekuntaan.

Professori *Timo Jokela* työskentelee Glasgow'ssa Skotlannissa Strathclyden yliopiston kasvatustieteen tiedekunnan urheilun, kulttuurin ja taiteiden laitoksella. Strathclyden yliopistossa vierailijaprofessori vastaa kriteereiltään, valintamenettelyltään ja tehtäviltään suomalaista dosentuurikäytäntöä, mutta on määräaikainen.

Hannakaisa Isomäki dosentiksi Jyväskylän yliopistoon

Lapin yliopiston soveltavan informaatioteknologian professori Hannakaisa Isomäki on nimitetty ihmisen ja tietojärjestelmän vuorovaikutuksen dosentiksi Jyväskylän yliopiston informaatioteknologian tiedekuntaan.

Dosenttuuri sijoittuu käyttäjäystävällisen tietojenkäsittelyalueelle.

Filosofian tohtori, professori *Hannakaisa Isomäki* on suorittanut filosofian tohtorin tutkinnon Tampereen yliopistossa vuonna 2002. Lapin yliopistossa hän on työskennellyt vuodesta 2003 lähtien. Isomäki on toiminut soveltavan informaatioteknologian yksikön johtajana Lapin yliopiston menetelmätieteiden laitoksella 2004–2005.

Lapin yliopiston ylioppilaskunnan uusi hallitus aloitti toimikautensa

Lapin yliopiston ylioppilaskunnan (LYY) edustajisto valitsi joulukuun kokouksessaan LYY:lle uuden hallituksen vuodelle 2006. Edustajisto valitsi myös oman puheenjohtajistonsa.

LYY:n hallituksen puheenjohtajaksi valittiin kasvatustieteen ylioppilas *Liisa Ansala* (20). Toista vuotta luokanopettajaksi opiskeleva Ansala on toiminut vuoden 2005 Lapin ylioppilaskunnan hallituksen koulutuspoliittisten asioiden vastaavana. Liisa Ansala on myös Rovaniemen kaupunginvaltuutettu.

Hallituksen muiksi jäseneksi valittiin johtamista pääaineena opiskeleva *Mikko Heinikoski* (24), mediakasvatusta opiskeleva *Jarkko Kumpulainen* (29), kasvatustieteen opiskelija *Sini Väisänen* (24), luokanopettajaopiskelija *Anna-Reetta Pöykiö* (25), kansainvälisten suhteiden opiskelija *Mari Haverinen* (22) ja luokanopettajaksi opiskeleva *Ville Kiljunen* (24).

Edustajiston puheenjohtajaksi valittiin kasvatustieteillä *Jussi Korpi* ja varapuheenjohtajiksi *Heikki Autto* ja *Niina Pajari*.

Merkittävä rahoitus vaihto-ohjelman käynnistämiseksi Etelä-Afrikan kanssa

Lapin yliopisto on saanut kaksivuotisen rahoituksen (50 000 euroa) opiskelija- ja opettajavaihdon käynnistämiseksi eteläafrikkalaisen korkeakoulun kanssa.

Kasvatustieteiden tiedekunnan koordinoima hanke on yksi viidestä hankkeesta Suomessa, jotka saivat rahoitusta ulkoasiainministeriön kehitysyhteistyövaroista yliopistojen välisen yhteistyön kehittämiseen.

Etelä-Afrikan tasavallassa Kimberleyn timanttikaivoskaupungissa sijaitseva National Institute for Higher Education ja Lapin yliopisto ovat sopineet kehittävänsä opiskelija-, opettaja- ja tutkijavaihtoa. Rahoitus mahdollistaa vaihto-ohjelman valmistelun ja käynnistämisen. Opettajat, opiskelijat ja tutkijat molemmista korkeakouluista voivat saada rahoituksen työskentelyyn Kimberleynissä ja Rovaniemellä. Jatkossa vaihdon on tarkoitus muuttua osaksi molempien osapuolten normaalia toimintaa. Sisällöllisesti vaihto painot-

tuu etenkin pilottivaiheessa kasvatustieteiden tiedekunnan vahvuusalueille, kuten media-kasvatukseen, naistutkimukseen ja opettajankoulutukseen.

Ulkoasiainministeriön rahoitus on tärkeä avaus vaihtotoiminnan kehittämiseksi afrikkalaisten ja suomalaisten yliopistojen välillä. Olemassa olevat rahoitusohjelmat ovat tähän asti kattaneet lähinnä pohjoisella pallonpuoliskolla tapahtuvaa vaihtoa joko pohjoismaisten, eurooppalaisten tai Pohjois-Amerikan ja Euroopan unionin välisten vaihto-ohjelmien muodossa.

Lapin yliopistossa hanketta koordinoi mediakasvatuksen lehtori *Leo Pekkala*, joka on itse työskennellyt Etelä-Afrikassa vuosina 2002–2003.

Kansaneläkelaitokselta rahoitus Lapin yliopiston tutkimushankkeelle

Kansaneläkelaitos on myöntänyt Lapin yliopiston kuntoutussuunnitelmien toteuttamista ja vaikuttavuutta käsittelevälle tutkimushankkeelle rahoitusta 98 700 euroa.

Tutkimushankkeessa vastuullisena johtajana toimii sosiologian professori *Asko Suikkanen* ja tutkijana yhteiskuntatieteiden maisteri *Jari Lindh*.

Hankkeessa tutkitaan kuntoutussuunnitelmien toteuttamista ja vaikuttavuutta vaa- jaakuntoisten ammatillisessa kuntoutuksessa. Tutkimuksessa tarkastellaan erityisesti kuntoutussuunnitelmien sisältöä ja toimeenpanoa. Tavoitteena on löytää keskeisiä laadullisia tekijöitä, jotka edistävät tai haittaavat kuntoutusprosessin suunnittelua ja vaikuttavuutta ammatillisessa kuntoutuksessa.

Teoreettisesti hanke liittyy kuntoutuksen sosiologiaan ja yhteiskuntatieteellisen kuntoutuksen tutkimuksen teoreettis-menetelmälliseen kehittämiseen Lapin yliopistossa. Tutkimushanke toteutetaan vuosina 2006–2007 Lapin yliopiston yhteiskuntatutkimuksen laitoksella.

Lapin opettajia pätevoidetään

Lapin lääninhallitus on myöntänyt rahoituksen Lapin opettajien pätevoidentekoulutukseen. Koulutuksen tavoitteena on Lapin läänin opettajatilanteen kehittäminen lisäpätevoidentekoulutuksella opetushenkilökuntaa.

Koulutus tarjoaa opettajille mahdollisuuden suorittaa matematiikan ja musiikkikasvatuksen aineopintoja. Lisäksi rahoituksen avulla perustetaan 10 hengen lisäryhmä opettajan pedagogisiin opintoihin. Tavoitteena on lisäksi kehittää opintoneuvontaa ja parantaa pätevoidentekoulutuksen saatavuutta. Koulutus toteutetaan soveltuvin osin etä- ja monimuoto-opetuksena seutukuntiin perustetuissa etäopetuspaikoissa. Näin koulutus helpottaa pätevyiden kehittämistä myös muualla kuin yliopistopaikkakunnalla opiskellen. Yhteistyöstä on sovittu Kittilän, Inarin, Sodankylän ja Utsjoen kunnan sekä Kemijärven kaupungin kanssa.

Villan tutkimus ja tuotekehitys jatkuu

Lapin yliopiston tekstiili- ja vaatetusalan laitoksen HOIMI – hoitava villa -hankekokonaisuus on saanut huomattavan rahoituksen (149 400 euroa) kotimaisen villan tutkimiseen ja tuotekehitykseen.

Kaksivuotisen HOIMI-hankkeen tavoitteena on löytää kotimaisen villan hoitaville ominaisuuksille erilaisia käyttökohteita ja kehittää niiden pohjalta uusia tuotteita. Hankkeessa pyritään aiempaa tehokkaammin hyödyntämään pohjoisessa tuotettua raakavillaa.

HOIMI on EU-rahoitteinen Euroopan maatalousrahaston EMOTR-hanke. Rahoitusta myönsivät Lapin TE-keskus ja lääninhallitus. Myönnetyn rahoituksen turvin jatketaan kesällä 2002 alkanutta HOIMI-esivalmisteluhanketta. Hankekokonaisuus toteutetaan yhteistyössä Rovaniemen ammattikorkeakoulun sosiaali-, terveys- ja liikunta-alan kanssa.

Rehtori Esko Riepulalle juhlaseminaari

Suomessa pisimmän kauden yliopiston rehtorina tehnyt Esko Riepula jää eläkkeelle nykyisen toimikautensa päättyessä 31.7.2006. Lapin yliopisto järjestää pitkäaikaiselle rehtorilleen juhlaseminaarin maanantaina 8. toukokuuta 2006.

Ennen Lapin yliopiston perustamista rehtori Riepula toimi Tampereen yliopistossa eri opetus- ja tutkimustehtävissä vuosina 1967–1977. Vuosina 1970–1973 hän toimi voimassa olevan perustuslain päälinjaukset tehneen valtiosääntökomitean päätoimisena sihteerinä. Keväällä 1977 Riepula valittiin Lapin korkeakoulun suunnittelutoimikunnan jäseneksi ja saman vuoden kesällä suunnitteluprofessorin tehtävään. Vuonna 1979 tapahtuneen Lapin korkeakoulun/Lapin yliopiston perustamisen jälkeen hän on toiminut yhtäjaksoisesti sen rehtorina.

Rehtori Esko Riepulan juhlaseminaarissa ovat esillä hänen uransa eri vaiheisiin liittyneet aiheet. Näitä ovat yliopistolaitokseen liittyvät aatepoliittiset virtaukset, valtiosääntöoikeudellinen tutkimus, alue- ja paikallishallinto sekä yhteiskuntapolitiikkaan ja kulttuurielämään liittyvät kysymykset.

Juhlaseminaarin avaa Lapin yliopiston neuvottelukunnan puheenjohtaja, Rovaniemen hovioikeuden presidentti *Esko Oikarinen*, joka toimii myös seminaarin järjestelytoimikunnan puheenjohtajana. Muina puhujina ovat eduskunnan puheemies *Paavo Lipponen*, alue- ja kuntaministeri *Hannes Manninen*, maaherra *Asko Oinas*, kasvatustieteiden professori, dekaani *Kaarina Määttä*, ylijohtaja *Arvo Jäppinen*, professori *Antero Jyränki* sekä professori *Irmeli Niemi*. Taiteiden tiedekunta on myös valmistanut seminaariin videoesityksen 'Eskon askelmia'. Tilaisuuden lopuksi kuullaan rehtori Esko Riepulan 'lähtöloitsu'.

Myös yliopiston henkilökunta ja opiskelijat ovat tervetulleita juhlistamaan rehtori Riepulan uraa yliopiston rehtorina. Tilaisuuden seremoniamestarina toimii hallintojohtaja *Juhani Lillberg*.

Juhlaseminaari järjestetään Lapin yliopiston Fellman-salissa maanantaina 8.5.2006 klo 10–16 (Yliopistonkatu 8, Rovaniemi). Seminaaria voi seurata myös videon välityksellä luentosaleissa 2 ja 3.

Rehtori Esko Riepulan juhlapäivän päättää tervehdysten vastaanotto yliopistolla ja illallinen kutsuvieraille.

Vammaisuus ja yhteiskunta

Lapin yliopiston kuntoutuksen ja sosiaalityön oppiaineet järjestävät 23. maaliskuuta Vammaisuus ja yhteiskunta -seminaarin, jossa perehdytään vammaisuuteen yksilöllisenä, kulttuurisena ja yhteiskunnallisena ilmiönä.

Seminaari järjestetään viime vuonna edesmenneen *Pentti Murron* muistoksi. CP-vammaisen Murto oli vammastaan huolimatta menestyksekkäs tutkija (kasvatustieteen lisensiaatti) ja runoilija. Hän toimi erityiskasvatuksen lehtorina Oulun yliopiston kasvatustieteiden ja opettajankoulutuksen yksikössä. Luennoitsijana hän oli erityisen pidetty.

Seminaarin avaa dekaani, professori *Kyösti Urponen*. Professori *Petri Kinnunen* kysyy, saako vammaisen osallistua hyvinvointivaltion rakentamiseen. Lehtori *Ulla-Maija Rantalaihon* aiheena on vammaisen ihminen sosiaalityöntekijänä, pappina ja opettajana. Lehtori *Marjo-Riitta Mattus* tarkastelee puheenvuorossaan vammaista ihmistä kuntoutujana ja kuntouttajana. Kasvatustieteen tohtori *Irja Jylhän* aiheena on vammaisen ihminen yhteiskunnallisena vaikuttajana erityisesti koulumaailmassa.

Seminaari on maksuton ja avoin kaikille kiinnostuneille. Seminaari järjestetään 23.3.2006 klo 9.00 alkaen Lapin yliopiston Fellman-salissa (Yliopistonkatu 8, Rovaniemi).

Lapin kylien hyvinvointipalveluiden tuottaminen ja palvelurakennemuutos

Kemijärvellä maaliskuussa järjestettävässä seminaarissa arvioidaan Lapin kylien palveluita ja palvelurakennemuutosta sekä kuullaan, millä tavoin järjestöt voivat olla tulevaisuudessa mukana palveluiden tuottamisessa.

Professori *Anneli Pohjola* Lapin yliopistosta arvioi Lapin kylien hyvinvointipalvelujen kehitystä. Ajankohtaisimmat uutiset meneillään olevasta palvelurakennemuutoksesta tuovat alue- ja kuntaministeri *Hannes Manninen* ja Lapin liiton puheenjohtaja *Timo E. Korva*.

Seminaarissa käyttävät puheenvuoron myös kansanedustaja *Markus Mustajärvi*, pääsihteeri *Kristiina Kumpula* Suomen Punaisesta Rististä, toiminnanjohtaja *Marja Irjala* Nuorten Ystävät ry:stä sekä projektipäällikkö *Ristenrauna Magga* SámiSoster ry:stä. Seminaarissa kuullaan myös kyläläisten mielipiteitä.

Seminaarin järjestää Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Lapin toimintayksikön hallinnoima Kylä – Elämän keskus -hanke. Hankkeessa kehitettiin ja kokeiltiin uusia palvelujen tuottamisen malleja Itä-Lapissa ja saamelaisalueella vuosina 2003–2006.

Kaikille avoin, maksuton seminaari järjestetään 20.3.2006 klo 9.00 alkaen Kemijärven kulttuurikeskuksen auditoriossa, Hietaniemenkatu 5. Ilmoittautumiset 13.3.2006 mennessä, *Yrjö Nikunlassi*, 040 724 8395, *Arja Kilpeläinen*, 040 530 0364.

Vielä ehtii tutustumaan Arktisen keskuksen perusnäyttelyyn

Lapin yliopiston Arktisen keskuksen perusnäyttely suljetaan 17. huhtikuuta. Yli kymmenen vuotta hyvin palvellut näyttely uusitaan perusteellisesti, ja uusi näyttely avautuu syksyllä 2007.

Uusi perusnäyttely esittelee pohjoisten alueiden olosuhteita, luontoa, kulttuureja ja ääreviin olosuhteisiin sopeutumista sekä monitieteistä arktista tutkimusta entistä elämyksellisemmin ja vuorovaikutteisemmin. Nykyiseen perusnäyttelyyn verrattuna tuodaan painokkaammin esille pohjoisten alueiden kohtaamia muutoksia, kuten ilmastonmuutosta ja alkuperäiskansojen asemaa muuttuvassa maailmassa.

Kolmevuotinen perusnäyttelyn uudistamiseen tähtäävä hanke alkoi vuonna 2004 ja sitä rahoittavat Lapin yliopisto, Lapin lääninhallitus ja Euroopan unioni (Tavoite 1 -ohjelma).

Kumppanuuteen perustuvaa kehittämistyötä

Lapin yliopiston aluepalvelut tekee kumppanuuteen perustuvaa kehittämistyötä. Aluepalvelut järjestää 13. maaliskuuta seminaarin, jossa käsitellään mm. alueen nykytilaa, kehitystä ja tulevaisuutta.

Seminaarin avaa Lapin yliopiston rehtori *Esko Rieppula*. Aluekehityksen professori *Asko Suikkanen* tarkastelee Lapin kehittämisstrategioiden kehitystä ja nykytilaa. Alueellisten tutkimuspalveluiden projektipäällikkö *Leena Suopajärvi* nostaa esille neljä näkökulmaa aluepolitiikkaan.

Maakuntakorkeakoulun johtaja *Ari Konu* tarkastelee verkostoja ja yhteistyötä alueellisessa toiminnassa. Aluekehitys- ja innovaatiopalveluiden johtaja *Riitta-Liisa Heikkinen-Moilanen* ja projektipäällikkö *Olli Lehtoniemi* puhuvat kumppanuudesta aluekehitys- ja innovaatio toiminnassa. Yliassistentti *Tarja Saarelainen* tarkastelee sopimusohjausta kunnallisissa palvelutuotannossa. Koulutus- ja kehittämisspalveluiden kehittämispäällikkö *Antti Kosken* aiheena on kuntien johtajuus muutoksen keskellä. Avoimen yliopiston kehittämispäällikkö *Merija Poikela* tarkastelee aluepalveluita aluekehityksen tukena. Poikela toimii myös seminaarin puheenjohtajana.

Seminaari järjestetään maanantaina 13. maaliskuuta 2006 klo 9–13 Lapin yliopiston Eelin-salissa (luentosali 19, Yliopistonkatu 8, Rovaniemi).

Rahoitusta oikeustieteen väitöstutkimuksille

Lapin yliopiston oikeustieteen jatko-opiskelijat *Johanna Sallinen* ja *Maarit Klemetti* menestyivät Åbo Akademin ihmisoikeustutkijakoulun haussa. Molemmat saivat kolmivuotisen rahoituksen väitöstutkimuksiinsa.

Johanna Sallinen aloitti oikeustieteiden jatko-opinnot Lapin yliopistossa tänä syksynä. Hänen väitöstutkimuksensa käsittelee kansainvälistä humanitaarista oikeutta aseellisissa selkkauksissa. Tutkimuksessaan *Sallinen* pohtii, kuinka selkkausten laajentuminen vaikuttaa humanitaarisen oikeuden soveltamiseen. Tutkimus tarkastelee perinteisten aseellisten selkkausten lisäksi myös uudentyyppisiä konflikteja, kuten terrorisminvastaista sodankäyntiä.

Vuonna 2004 jatko-opintonsa aloittaneen *Maarit Klemetin* väitöskirja käsittelee kansainvälistä ympäristöoikeutta ja ihmisoikeuksia. *Klemetti* tutkii, millaiseksi erilaisten kansalaisjärjestöjen ja yksilöiden asema muodostuu valvottaessa kansainvälisiä ympäristösopimuksia. Tutkimuksessaan hän kysyy, onko tulevaisuudessa myös yksilöillä ja järjestöillä oikeus valittaa ympäristösopimuksien rikkomuksista.

Åbo Akademin vetämän ihmisoikeustutkijakoulun tutkimusaloja ovat mm. vähemmistöjen ja alkuperäiskansojen taloudelliset ja sosiaaliset oikeudet sekä ihmisoikeudet valtioiden oikeusjärjestelmissä. Seitsemää haussa ollutta tutkijanpaikkaa haki kaikkiaan 31 jatko-opiskelijaa eri puolilta maailmaa.

ARKTIS-tutkijakoulun ilmastonmuutosluennot jatkuvat

Kevään luennoilla ARKTIS-tutkijakoulun ohjaajat ja opiskelijat kertovat ilmastonmuutoksen vaikutuksista eri näkökulmista.

Helsingin yliopiston arktisen globaalimuutoksen professori *Atte Korhonen* puhuu 7. maaliskuuta. Korhosen aiheena ovat arktisen alueen lämpeneminen ja globaalit uhkakuvat.

Dosentti *Lassi Heininen* Lapin yliopistosta on vuorossa 4. huhtikuuta. Heinisen luento käsittelee inhimillisen kehityksen tilaa ja globalisaation vaikutuksia Pohjoiskalotilla.

Luentosarjan päättää tutkimusprofessori *Timo Koivurova* Arktisen keskuksen Pohjoisen ympäristö- ja vähemmistöoikeuden instituutista 11. huhtikuuta. Koivurova pohtii, voidaanko ilmastonmuutosta hidastaa oikeusteitse.

Luennot järjestetään Arktikumin Aurora-salissa (Pohjoisranta 4, Rovaniemi) klo 18 alkaen. Tilaisuudet ovat kaikille avoimia ja niihin on vapaa pääsy.

Poronhoitajat haluavat äänensä kuuluviin poronhoitoa koskevassa päätöksenteossa

RENMAN-tutkimusprojekti yhdisti poromiesten käytännön tietämyksen ja tutkijoiden tieteellisen tiedon.

Ylä-Lapin poromiesten mielestä poronhoidon sääntely on ylhäältä annettua, eivätkä he koe voivansa itse vaikuttaa sääntelyyn. Tämä kävi ilmi poronhoidon nykypäivän haasteita vuosina 2001–2004 tutkineessa RENMAN-hankeessa, jonka keskeiset tutkimustulokset on nyt julkaistu kirjana *Reindeer Management in Northernmost Europe*.

Hanketta koordinoivat tutkimusprofessori *Bruce Forbes* Lapin yliopiston Arktisesta keskukselta sanoo, että tällaista osallistuvaa, monitieteistä ja kansainvälistä tutkimusta ei Pohjoismaissa ole aiemmin tehty tässä laajuudessa.

– EU:n rahoittamaan hankkeeseen osallistui 35 tutkijaa viidestä Euroopan maasta. Lisäksi tutkimukseen osallistui suunnitteluvaiheesta alkaen poromiehiä, joiden tietämystä käsiteltiin tieteelliseen tiedon rinnalla. Tutkijoiden, päätöksentekijöiden ja poromiesten onnistunut yhteistyö sekä uusien yhteistyömallien kehittäminen oli yksi hankkeen merkittävistä saavutuksista, Forbes kertoo.

Yksi osa RENMAN-hanketta oli Fennoskandian porolaidunten kartoittaminen satelliittikuvien avulla. Niissä kasvillisuus- ja maaperätyyppejä voidaan erotella paljon aiempaa tarkemmin. Projektissa tutkittiin myös ultraviolettisäteiden vaikutusta porojen ravintokasveihin. Suomen ja Norjan rajalla tutkittiin lisäksi kasvillisuutta, maaperää sekä vesi- ja lumioloja.

Lapin yliopiston

vuosipäiväjuhla

28.2.2006 klo 12.00

Fellman-salissa.

Tervetuloa!

Napajäiden sulamisella maailmanlaajuisia vaikutuksia

Lapin yliopiston Arktinen keskus osallistuu jättimäiseen DAMOCLES-tutkimushankkeeseen, joka selvittää jään sulamisen vaikutuksia.

Tämän vuoden alussa käynnistynyt tutkimushanke selvittää, mitä vaikutuksia jään sulamisella on Barentsin alueen merenkulkuun, kalastukseen ja infrastruktuuriin. Vuoteen 2009 saakka kestävään jättihankkeeseen osallistuu yli 100 tutkijaa Euroopasta ja Venäjältä. Projektin kokonaisbudjetti on 16,1 miljoonaa euroa. DAMOCLES on myös osa vuosina 2007–2008 järjestettävän kansainvälisen polaarivuoden ohjelmaa.

Lapin yliopiston Arktisesta keskukselta tutkimusprojektiin osallistuvat tutkimusprofessori *Monica Tennberg* ja tutkija *Anna Stamm-ler-Gossmann*.

– Tutkimme muutoksien vaikutuksia etenkin kalastukseen, laivaliikenteeseen sekä öljyn- ja kaasuntuotantoon paikallisilla, alueellisilla ja kansallisilla tasoilla, Stamm-ler-Gossmann kertoo.

DAMOCLES-hanke auttaa myös arvioimaan, millaisen tiedon keräämisestä on eniten hyötyä, kun tulevaisuudessa suunnitellaan uusia arktisen alueen tarkkailujärjestelmiä.

– Tietoa tarvitaan, jotta arktisten alueiden ihmiset pystyvät sopeutumaan ympäristön nopeisiin muutoksiin. Tutkimus myös auttaa päätöksentekijöitä pohtimaan, kuinka muutoksiin sopeudutaan tulevaisuudessa.

Elinikäisestä oppimisesta uusi verkkokäsikirja

Sähköinen käsikirja on osa eurooppalaisten yliopistojen elinikäisen oppimisen verkoston työtä ja se on tarkoitettu niille, jotka suunnittelevat, kehittävät ja toteuttavat elinikäistä oppimista yliopistoissa, aikuiskoulutusta opiskeleville sekä muutoin asiasta kiinnostuneille. Ensimmäinen painettu englanninkielinen käsikirja valmistui vuonna 1996. Kirja julkaistiin ensimmäistä kertaa verkossa vuonna 2002, nyt sähköistä kirjaa uudistetaan ja laajennetaan.

– Verkoston yli sata jäsenorganisaatiota 31:ssä Euroopan maassa pyrkivät tekemään elinikäisestä oppimisesta todellisuutta mm. jakamalla hyviä kokemuksiaan ja käytäntöjään. Sähköisen käsikirjan toinen versio sisältää perusasiat elinikäisen oppimisen toteutuksesta, kuten rahoituksesta, markkinoinnista ja strategioista. Lisäksi kirjaan tulee yli sata hyvää esimerkkiä elinikäisen oppimisen toteuttamisesta Euroopan eri korkeakouluissa, kertoo verkkokirjan vastuutoimittaja, laatujohtaja *Helka Urponen* Lapin yliopistosta.

Urposen lisäksi toimituskuntaan kuuluvat *Valerie Mitchell* Isosta-Britanniasta, *Rob Mark* Pohjois-Irlannista, *Frank Moe* Norjasta sekä *Danguole Rutkauskienė* ja *Aidas Jarusaitis* Liettuasta.

Nykyinen elinikäisen oppimisen käsikirja vuodelta 2002 löytyy Internet-osoitteesta: www.eullearn.net > The Manager's Handbook

Uusia työvälineitä eroperheiden kanssa työskenteleville sosiaalityöntekijöille ja psykologeille

Lapsilähtöinen sosiaalityö erotilanteissa -koulutus- ja kehittämishanke päättyi tammikuussa. Hankkeessa kehitettiin uusia työskentelymalleja perhetyötä tekeville sosiaalityöntekijöille ja psykologeille, jotka joutuvat työssään kohtaamaan entistä haastavampia asiakasperheitä yhä vaikeutuvien avioerotilanteiden vuoksi.

Hankkeessa kehitettiin lapsilähtöinen erotyöskentelyn malli sekä selkiytettiin eroperheiden kanssa työskentelevien työnjakoa. Vuonna 2003 alkaneessa koulutus- ja kehittämishankkeessa oli mukana yhteensä 18 sosiaalityöntekijää ja psykologia Torniossa, Rovaniemeltä, Sodankylästä ja Inarista. Mukana hankkeessa olivat Lapin yliopiston sosiaalityön laitos, koulutus- ja kehittämispalvelut sekä Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus ja alan työntekijöitä.

Kehitetyt työskentelymallit ovat nähtävillä Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen Internet-sivuilla osoitteessa www.sosiaalikallega.fi/oppimisymparisto

Tervetuloa tutkimuksen tekemisen kiehtovaan maailmaan!

TTP-kirjan 3. laitos on kirjakaupoissa! Vertaansa vailla olevaan käsikirjaan on koottu yksiin kansiin Metodologia-sarjan kymmenen osaa omiksi luvuikseen:

- ◆ Metodologian perusteet
- ◆ Mittarin rakentaminen ja testiteorian perusteet
- ◆ Laadullisen tutkimuksen perusteet
- ◆ Tulevaisuustutkimuksen perusteet
- ◆ Tilastollisen kuvauksen perusteet
- ◆ Tilastollisen päättelyn perusteet
- ◆ SPSS aloittelevan tutkijan käytössä
- ◆ Monimuuttujamenetelmien perusteet SPSS-ympäristössä
- ◆ Pienten aineistojen analyysi – Parametrittömien menetelmien perusteet ihmistieteissä
- ◆ Kokeellisen tutkimuksen perusteet ihmistieteissä

Perusteos soveltuu niin vasta-alkajalle kuin pidemmälle edistyneelle ammattitutkijalle.

Löytämisen iloa, International Methelp Ky

Käy tutustumassa kirjakaupassa tai osoitteessa www.methelp.com

Hinta kustantajalta 59 euroa (+ toim).
ISBN: 952-5372-18-9, 1 300 sivua

Hiutaleita
Toivo Salonen

Yliopisto ja yhteiskunta

Yleisesti mielletään, että yliopisto kouluttaa korkeatasoisia ihmisiä ammatillisiin tehtäviin ja tieteellisiä asiantuntijoita vaativien ongelmien ratkaisijoiksi. Ajatuksen seurauksena on yleistynyt puhe opetusyliopistoista ja tiede- tai tutkimusyliopistoista. Samalla on osoitettu, että ei ymmärretä, mitä sana yliopisto tarkoittaa.

Yliopiston ideaan kuuluu opetuksen ja tutkimuksen yhteys, jopa ykseys. On mahdotonta ajatella yliopistoa, joka ei antaisi tutkimukseen perustuvaa opetusta. Yliopistoa ei ole ilman perustutkimusta. Pelkästään soveltavan tutkimuksen varaan perustuva oppilaitos ei voi olla yliopisto, vaikka niin esitettäisiin. Muotoutumisestaan alkaen, oppineiden yhteisönä (*universitas*) yliopiston luonteeseen on kuulunut monien eri oppiaineiden olemassaolo. Yliopistossa on tuotettu tietoisuutta, mikä ylittää erityistieteellisen osaamisen mahdollisuudet. Edelleenkin yliopiston tehtävänä on vaalia teoreettisia ajattelutapoja ja ajatuksellista kykyä kohdata elämää kaikessa moninaisuudessaan.

Yliopiston arvo ei ole siellä suoritetuissa tutkinnoissa. Tehokkuutta ja tuottavuutta tavoiteltaessa julkishallinnollisten ja juridisten mittarien käyttäminen saattaa hämärtää perustavat asiat. Yliopistolla on ihmistä itseään uudistavaa merkitystä yksilölle, yhteiskunnalle ja kulttuurille. Tämä merkitys todellistuu, kun yliopistossa vuosia viettänyt ihminen kansalaisena eikä vain annettujen tavoitteiden toteuttajana osaa toiminnassaan ajatella, osaa suhteuttaa tekemisiään yleisinhimillisiin arvoihin.

Poliittiset päättäjät eivät ole oikein käsittäneet muutumista. On tuijotettu mittareihin samalla kun yliopistot menettävät luovaa väkeään. Yksi luovan ihmisen itsemurha tutkimuksen murroskohdassa, ahdistuminen työkyvyttömäksi tai kääntyminen rikoksien teille kasvavissa osallistumis-paineissa syö pian kaikki kuvitellut säästöt.

Yliopiston arvo on henkisessä kasvamisessa, sivistymisessä olipa sitten kyseessä tieteellinen työskentely tai vaikka käytännöllinen puutarhanhoito. Perustutkimuksen ja laaja-alaisen yliopisto-opetuksen tuottamat teoreettiset valmiudet ja heuristinen ymmärryskyky takaavat jatkuvasti uusia sovellutuksia.

Ajassamme odotetaan, että veroina kerättyjen tulojensa vastineeksi yliopisto ja yleensä tiede ratkaisisivat kehitystä estäviä ongelmia sekä antaisivat kasvavan panoksensa taloudelliseen kasvuun. Odotetaan, että yliopisto toimisi sen ulkopuolelta annettujen periaatteiden mukaisesti ja vastaisi innokkaasti mutta nöyrästi sille asetettuihin haasteisiin. Aikamme asenteet eivät tarkoita vain sitä, että tieteeltä ja varsinkin ihmistieteeltä kielletään periaatteisiin asti ylittävä kritiikki. Monien mielestä tutkimuksen pitäisi etsiä uusia tosiasioita ja eritellä arvoneutraalisti yhteiskunnassa esiintyviä käsityksiä vailla yritystä muodostaa kokonaisnäkemystä vallitsevista prosesseista. Suhtaudutaan nuivasti yhteiskunnallisesti kriittisten tutkimusyhteisöjen syntymiseen. Pelätään yliopistolla alkavan muodostua sellaista tietoisuutta, mikä ylittää julkisten auktoriteettien ymmärryksen ja sietokyvyn.

Yliopiston halutaan olevan pelkkä väline vailla oikeutta kysyä välineenä olemisen ehtoja ja vailla kykyä kritikoida tilannetta. Samaten tutkijat asetetaan aika ajoittain vaihdettavan välineen asemaan.

Yliopistoon kohdistuvat poliittisesti oikeutetut menetyt tuntuvat tasapuolisilta tehostustoimilta. Esimerkiksi yritystaloudellisesti toimiva idea lopettaa joka toinen virka eläkepäätösten yhteydessä uusien resurssien kohdentamiseksi johtaa yksioikoisesti tehottomuuteen. Järkevyys on kaukana hyötyjen ja haittojen ilmetessä. Vähäisiksi kuvitellut oppiaineet ja virat ovat jatkuvan lopetusuhan alaisia aina kun eläkeikä lähestyy. Tieteen ja tutkimuksen edellyttämän jatkuvuuden asemesta jokainen odotettavissa oleva eläkepäätös käynnistää resurssikamppailun. Luovuus, mikä pitäisi kohdentaa opetukseen ja tutkimukseen, suuntautuu päättymättömään peliin. Pelissä ratkaistaan ei-tieteellisiä kysymyksiä ja määritetään arjen tiedepolitiikkaa. Määräily, uhat ja henkilöstön sitominen työnteon edellytysten setvimiseen keskittävät henkiset voimavarat ohi yliopiston perustehtävien. Kestävät tulokset opetuksen ja tutkimuksen alueella vaativat keskittymisrauhaa ja kannustavaa työyhteisöä. Nykyinen tehokkuuden tavoittelu vaarantaa molemmat perusehdot.

Tapahtumia Lapin yliopistossa

Ti 28.2.2006

Virkaanastujaistilaisuus

Klo 9.15, Fellman-sali, Yliopistonkatu 8, Rovaniemi

Virkaanastujaisitelmänsä pitävät luontomatkailun professori Liisa Tyrväinen, naistutkimuksen professori Päivi Naskali ja kasvatustieteen, erityisesti opettajankoulutus, professori Anneli Lauriala. Tilaisuuteen on vapaa pääsy. Tervetuloa!

Lapin yliopiston vuosipäiväjuhla

Klo 12.00, Fellman-sali, Yliopistonkatu 8, Rovaniemi

Yliopiston vuosipäiväjuhlassa palkitaan henkilöstöä mm. Hyvän Opettajan palkinnolla, Vuoden Esimiehen ja Rehtorin palkinnolla sekä luovutetaan kunnia- ja ansiomerkit. Ohjelmaan kuuluu myös musiikkia ja henkilöstön sekä rehtorin puheenvuorot. Tervetuloa!

Ti 7.3.2006

Yleisöluento: *The Day After Tomorrow: Arktiksen lämpeneminen ja globaalit uhkakuvat*

Klo 18.00, Arktikumin Aurora-sali, Pohjoisranta 4, Rovaniemi

Professori Atte Korhola Helsingin yliopistosta luennoi. Luento kuuluu Arktis-tutkijakoulun kevään luentosarjaan Ilmastonmuutos arktisilla alueilla ja se on maksuton ja avoin kaikille kiinnostuneille. Tervetuloa!

La 11.3.2006

Väitöstilaisuus: *Terveysmuotokuvamittari kouluterveydenhoitajan työssä*

Klo 12, Fellman-sali, Yliopistonkatu 8, Rovaniemi

Terveystieteiden lisensiaatti Kerttu Oikarinen väittelee. Vastaväittäjänä tilaisuudessa toimii professori Merja Nikkonen Kuopion yliopistosta ja kustoksena professori Kaarina Määttä Lapin yliopistosta. Väitöstilaisuuteen on vapaa pääsy. Tervetuloa!

Ma 13.3.2006

Kumppanuuteen perustuvaa kehittämistyötä -seminaari

Klo 9.00–13.00, Eelin-sali, Yliopistonkatu 8, Rovaniemi

Lapin yliopiston aluepalvelut järjestämässä seminaarissa käsitellään mm. alueen nykytilaa, kehitystä ja tulevaisuutta. Seminaari on maksuton ja avoin kaikille kiinnostuneille. Tervetuloa!

To 23.3.2006

Vammaisuus ja yhteiskunta -seminaari in memoriam Pentti Murto

Klo 9.00–15.30, Fellman-sali, Yliopistonkatu 8, Rovaniemi

Seminaarissa perehdytään vammaisuuden yksilöllisenä, kulttuurisena ja yhteiskunnallisena ilmiönä. Seminaari on maksuton ja avoin kaikille kiinnostuneille. Tervetuloa!

Ke 29.3.2006

Ikääntyvien yliopiston luento: *Juutalaisuus*

Klo 14.00, Fellman-sali, Yliopistonkatu 8, Rovaniemi

Filosofian maisteri Riikka Tuori luennoi. Tervetuloa!

Lisää ajankohtaisia
tapahtumia
nettisivuillamme:

www.ulapland.fi/tapahtumat

UNIVERSITY OF LAPLAND
LAPIN YLIOPISTO

PL 122 • 96101 ROVANIEMI

Sopimus 881414

www.ulapland.fi

TIEDETTÄ - TAIDETTA - TEKNOLOGIAA EU:n pohjoisimmassa yliopistossa

Uusille opiskelijoille oma kannettava tietokone

- ★ Kasvatustieteellinen
- ★ Kauppatieteellinen
- ★ Oikeustieteellinen
- ★ Taideteollinen
- ★ Yhteiskuntatieteellinen

Tilaa ilmainen valintaopas.

UNIVERSITY OF LAPLAND
LAPIN YLIOPISTO

PL 122 (Yliopistonkatu 8),
96101 Rovaniemi,
p. (016) 341 2244, 341 2241
opinto@ulapland.fi